

Kuukausi- raportti

LOKAKUU 2021

Sisällysluettelo

Yhteenvedo	2
Kansainvälinen talous	5
Ulkomaankauppa	8
Yksityiset kulutusmenot	11
Investoinnit.....	14
Kokonais- ja teollisuustuotanto	17
Työllisyys.....	21
Hinnat ja kustannukset.....	24
Julkinen talous.....	27
Yhteenvedo talousennusteista	30

Ennusteryhmä

Markku Lehmus, ennustepäällikkö

🐦 @MarkkuLehmus

Birgitta Berg-Andersson, tutkija

🐦 @BirgittaBergA1

Ville Kaitila, tutkija

🐦 @VilleKaitila

Päivi Puonti, tutkija

🐦 @PaiviPuonti

Suhdannenäkymät lokakuussa 2021

> Talousluottamus korkealla

> Hintapaineet nousseet, mutta euroalueen pohjainflaatio kiintein veroin edelleen matala

> Tehdasteollisuudessa hyvä tilanne

> Hyvä kehitys työmarkkinoilla edelleen jatkunut

Vientimarkkinoilla korkea luottamus

Eurostatin julkaisema EU:n talouden kokonaisluottamusindikaattori saavutti heinäkuussa korkeimman tasonsa ikinä euroaikana ja aleni sitten siitä hieman elo-syyskuussa mm. Ranskan, Italian, Alankomaiden, Belgian ja Itävallan painamana. Saksassa oli sen sijaan edelleen nousua. Taso on siis edelleen hyvin korkea. Euroalueella rakentamisen luottamus on edelleen noussut, mutta palvelualat ja vähittäiskauppa ovat kääntyneet laskuun.

Suomen talouden kokonaisluottamusindikaattori jatkoi edelleen kesällä ja syyskuussa nousuaan ja on hyvin lähellä euroajan huippuaan, joka saavutettiin syyskuussa 2000. Rakentamisen ja kuluttajien luottamus on edelleen noussut.

Suomen tavaraviennin kohdemaasuoksilla painotettu OECD:n CL-indikaattori, joka ennakoii bkt:n kasvua noin puolella vuodella, on edelleen jatkanut nousuaan.

Hintapaineet nousseet

Hyvistä näkymistä huolimatta logistiikkapalvelujen ja välituotteiden kallistuminen ja ajoittain huono saatavuus ovat pilviä vientimarkkinoiden taivaalla. Kotitalouksien kulutuksen näkökulmasta energian, ennen kaikkea maakaasun, kallistuminen on uhka erityisesti Keski- ja Etelä-Euroopassa. Euroalueen pohjainflaatio kiintein veroin on kuitenkin edelleen matala.

Tehdasteollisuus hyvässä kasvussa

Suomen tehdasteollisuuden tuotannon määrä oli kesä-heinäkuussa vajaan viiden prosentin vuosikasvussa. Vertailuajankohdan poikkeuksellisuuden vuoksi on parempi tarkastella kausitasoitettua tuotannon kehitystä. Tämäkin oli touko-heinäkuussa yli kahden prosentin kasvussa edeltäneestä kolmen kuukauden ajanjaksoista. Kasvu on suhteellisen laaja-alaista kemianteollisuutta lukuun ottamatta.

Myös uusien tilausten määrä vientihintaindeksillä deflatoituna on kasvanut hyvälle tasolle. Paperiteollisuudessa kehitys on kuitenkin kääntynyt laskuun. Toisaalta kemianteollisuudessa tilausten määrä on kasvussa.

Tavaraviennin kausitasoitettu määrä on polkenut paikallaan kuluvan vuoden puolella, joskin kesä- ja heinäkuu olivat keskimääräistä parempia kuukausia. Koko tavaraviennin määrä ylittää pandemiaa juuri edeltäneen tasonsa. Tosin täytyy muistaa, että viennin määrä aleni vuoden 2019 loppupuolella, eikä se ole vielä ko. vuoden kesän tasolla.

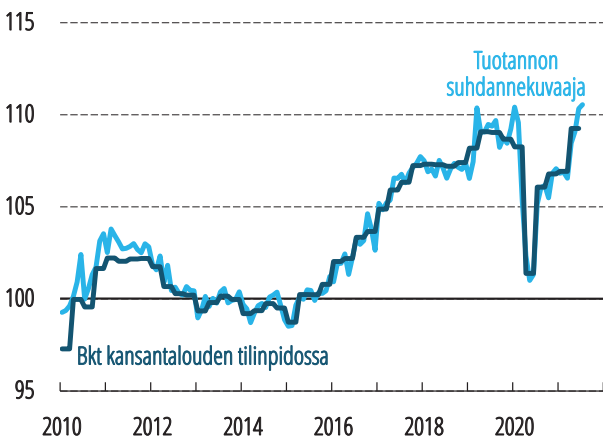
Isoimmista vientitoimialoista paperiteollisuus ja kemikaalien tuotanto ovat toipuneet hyvin, mutta kehitys on pysähtynyt. Sen sijaan koneissa ja laitteissa nähdään edelleen viennin määrän kasvua.

Hyvä kehitys työmarkkinoilla jatkunut

Tilastokeskuksen mukaan työllisyysasteen trendi nousi elokuussa 72,8 prosenttiin ja työttömyysasteen aleni 7,6 prosenttiin. Työllisyysaste nousi siten jo yli pandemiaa edeltäneen huippunsa, joka oli helmikuussa 2020. Työttömyysasteen trendi oli tällöin 6,7 prosenttia, joten siitä ollaan vielä jäljessä. Tämä kertoo siitä, että työvoiman määrä on kasvanut selvästi.

Työllisten trendi oli elokuussa 8 000 henkeä yli helmikuun 2020, kun taas työttömiä oli 29 000 enemmän. Työvoiman trendissä oli nousua 49 000 henkilöä.

Kokonaistuotanto, kausitasoitus (ind. 2015=100)

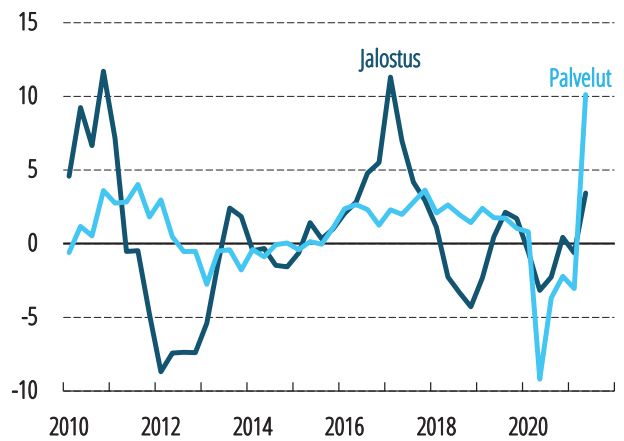

Huom. Käyrien välille syntyy eroa, jos tuoteverojen miinus tuotetukipalkkioiden määrä kehittyi eri tahtia kuin arvonlisäys tilaston perusvuoden jälkeen.
Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Poliittisia ja taloudellisia riskejä...

Epävarmuutta aiheuttavat mm. koronavirus, maailman-kaupan ja -taloukskasvun heilahtelu, Kiinan kiinteistöala, välituotteiden toimitusvaikeudet, pankkijärjestelmä osissa euroaluetta sekä velkaantuminen laajemminkin niin kehittyneillä kuin kehittyvilläkin markkinoilla. Pitkään kestänyt elvyttävä rahapolitiikka on luonut maailman varallisuusarvoihin kuplia.

Arvonlisäys (vuosimuutos, %)

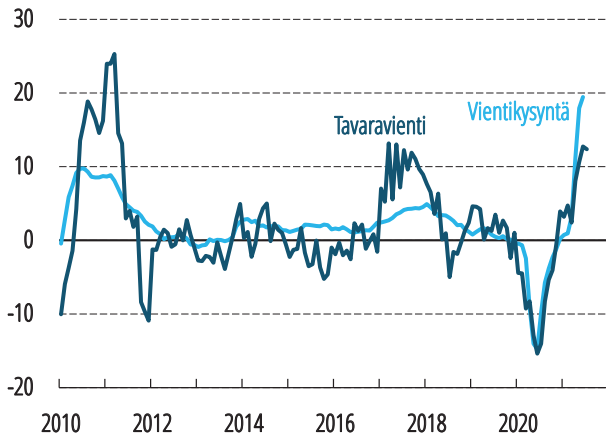
Kansantalouden tilinpito. Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Keskeisiä suhdannemuuttujia (%)

	2021 Tammi	2021 Helmi	2021 Maalis	2021 Huhti	2021 Touko	2021 Kesä	2021 Heinä	2021 Elo	2021 Syys
Kuluttajahinnat¹⁾	0,9	0,9	1,3	2,1	2,2	2,0	1,9	2,2	
Suhdannekuvaaja^{1) 2)}	-3,0	-2,7	0,7	5,8	7,9	9,1	5,5		
3 kk euribor-korko³⁾	-0,547	-0,541	-0,539	-0,538	-0,540	-0,543	-0,545	-0,548	-0,545
Työllisyysasteen trendi	71,1	71,2	71,5	71,7	72,1	72,4	72,6	72,8	
Työttömyysasteen trendi	8,1	8,0	8,0	8,0	7,9	7,9	7,7	7,6	

¹⁾ Vuosimuutos, %. ²⁾ Tuotannon suhdannekuvaaja, työpäiväkorjattu. ³⁾ Päivähavaintojen keskiarvo. Lähteet: Tilastokeskus, EKP, Etlan tietokanta.

Suomen tavaravienti ja vientikysyntä (3 kk lka vuosimuutos, %)

Tavaraviennin määrä sekä 41 maan teollisuustuotanto Suomen liukuvin tavaravientipainoin.

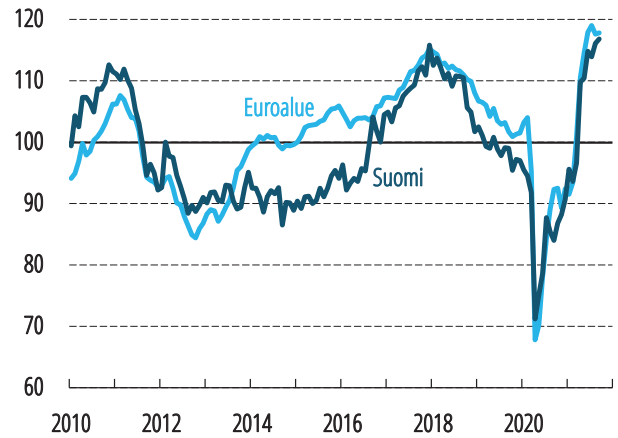
Lähteet: OECD, Tulli, Tilastokeskus, Etlan tietokanta, Etlan laskelmat.

Ennuste (%-muutos)

	2021	2022
Bkt	3,5	3,0
Tuonti	2,2	7,7
Vienti	4,2	9,3
Investoinnit	2,8	3,4
Kulutus	2,8	2,4
Teollisuustuotanto	3,7	2,8
Työttömyysaste, %	7,8	7,0
Inflaatio, %	1,8	1,6
Euribor 3 kk, %	-0,5	-0,3

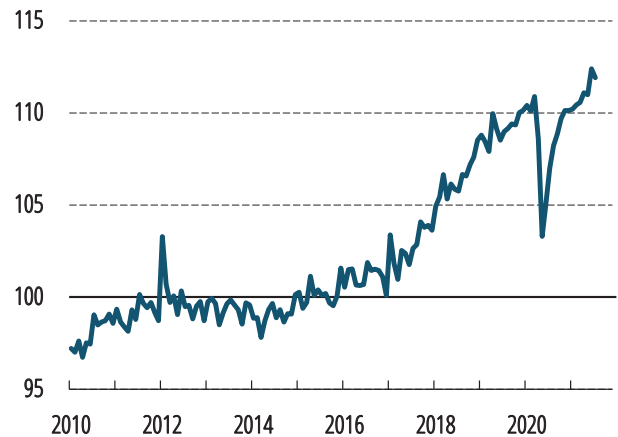
Lähde: Suhdanne, Syksy 2021 (20.9.2021).

Talouden luottamusindikaattori

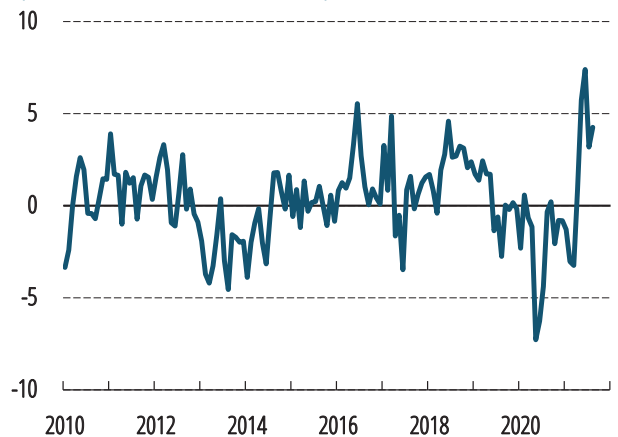
Lähteet: Euroopan komissio, Macrobond.

Reaalinen palkkasumma, kausitasoitus (ind. 2015=100)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Tehdyt työtunnit koko kansantaloudessa (3 kk lka vuosimuutos, %)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Energian hinnan nousu hidastaa talouksien toipumista Euroopassa

> Tarjonnan pullonkaulat tuoneet yhä uusia hintapaineita kehittyneissä maissa

> Euron dollarikurssi heikentynyt hieman, nyt eurolla saa 1,16 dollaria

> Britanniassa brexit ja pandemia synnyttäneet pulan rekkakuskeista ja bensiniistä

> Öljyn Brent-laadun hinta noussut noin 82 dollariin tynnyriltä

Euroalueen inflaatio 3,4 prosenttia syyskuussa

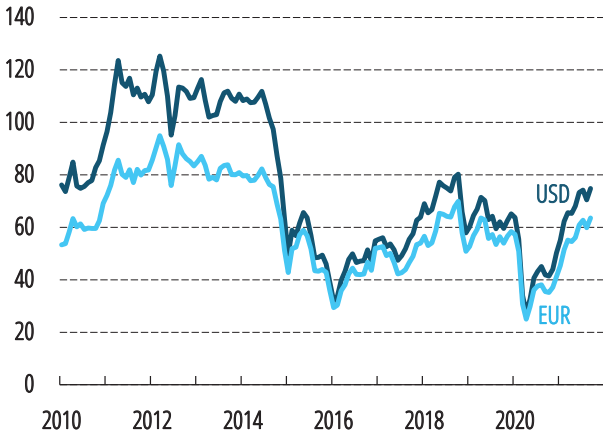
Euroalueen inflaatio kiihtyi 3,4 prosenttiin syyskuussa Eurostatin ns. flash-estimaatin perusteella. Vielä elokuussa talousalueen inflaatio oli 3,0 prosenttia. Eniten inflaatiota nostivat aiempien kuukausien tapaan energian hinnat, jotka nousivat reilut 17 prosenttia vuoden takaisesta. Silti myös energian ja prosessoimattoman ruoan hinnoista puhdistettu pohjainflaatio nousi elokuun 1,6 prosentista 1,9 prosenttiin syyskuussa. Samoin palvelujen hintojen nousu kiihtyi 1,7 prosenttiin. Inflaatiota (sekä pohjainflaatiota) kuitenkin nostavat edelleen tilapäiset tekijät, kuten Saksan ALV-alennuksen loppuminen.

Euroalueen työttömyysaste palautunut vuoden 2019 tasolle

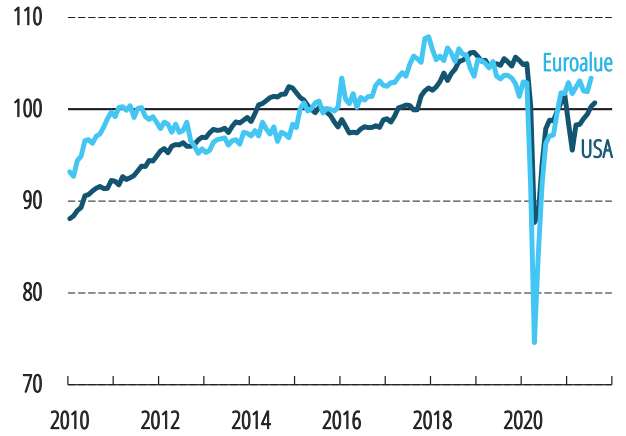
Euroalueen kausitasoitettu työttömyysaste laski 7,5 prosenttiin elokuussa. Valuutta-alueen kausitasoitettu työttömyysaste onkin palautunut kutakuinkin vuoden 2019 tasolle. Selviää maakohtaisia eroja työttömyysasteissa on kuitenkin yhä: Espanjan kausitasoitettu työttömyysaste oli elokuussa 14,0 prosenttia, Italian 9,3 ja Kreikan 13,2 prosenttia. Samoissa maissa myös rakenteellinen työttömyys on korkea. Euroalueen maiden työmarkkinat joutuvat pian todelliseen testiin, kun pandemian aikana rakennetut väliaikaiset palkkatuki- tai lomautusjärjestelmät loppuvat kuluvan vuoden aikana. Samaan aikaan monessa maassa kärsitään joillakin palvelualoilla työvoimapulasta.

Öljyn Brent-laadun hinta yli 80 dollaria tynnyriltä

Öljyn hinta nousi syyskuussa uudestaan: Brent-laadun hinta hipoo tällä hetkellä jo lähes 82 dollaria tynnyriltä. Yhdysvaltojen öljyn tuotanto on lisääntynyt kesän aikana hitaasti, samalla kun OPEC ja liittolaismaat rajoittavat edelleen tuotantoaan. OPECin kokous lokakuussa ei tuonut muutoksia kartellimaiden öljyn tuotantorajoituksiin. Niukat investoinnit uuteen tuotantoon nostavat öljyn hintaa myös lähivuosina. Kysyntä on puolestaan palautunut voimakkaasti, kun talouksia on avattu koko ajan enemmän. Myös kaasun hinnan voimakas nousu lisää osaltaan nousupaineita öljyn hinnassa. Muun muassa Yhdysvaltojen presidentti Biden on kehottanut OPEC-kartelliin kuuluvia maita lisäämään tuotantoaan energian hintojen nousun hillitsemiseksi.

Raakaöljyn maailmanmarkkinahinta, Brent
(EUR/tyynnyri ja USD/tyynnyri)

Lähde: Macrobond.

Teollisuustuotanto, kausitasoitus
(ind. 2015=100)

Lähde: OECD.

Teollisuustuotanto ja hinnat (vuosimuutokset, %)

	2021 Kesä	2021 Heinä	2021 Elo	2021 Syys	3 kk ²⁾	Kum. 2020/21 ³⁾	2020	Ennuste (syksy 2021) 2021 2022	
Teollisuustuotanto									
G7	11,5				0,7	5,8	-8,5		
EU27	10,8	8,0			0,2	8,3	-7,9		
Euroalue	10,3	7,4			0,0	8,0	-8,7	6,0	4,0
Suomen 12 tärkeintä vientimaata	11,0				1,0	6,3	-5,5	6,1	4,0
Kuluttajahinnat									
EU15¹⁾	2,0	2,3	2,8		0,9	2,0	1,2	2,1	1,6
Euroalue, harmonisoitu	1,9	2,2	3,0	3,4	0,6	2,3	0,2	2,1	1,6
Suomen 14 vientimaata¹⁾	2,1	2,5	2,9		1,1	2,3	1,5	2,2	1,7
Raaka-aineiden hinnat									
Muu kuin energia, HWWI-indeksi	71,4	59,0	36,8	22,8	-7,1	42,4	6,0	49,4	2,7
Raakaöljy, USD/tyynnyri, taso	73,3	74,2	70,5	74,8	6,2	69,5	43,3	69,5	76,0

¹⁾ Laskettu kansallisista indekseistä, sis. Ison-Britannian. ²⁾ Viimeisen kolmen kuukauden keskiarvon muutos ed. kolmesta kuukaudesta. ³⁾ Viimeisimmän havainnon taso kiinnitetty loppuvuodeksi. Raakaöljyn osalta kuvaa tasoa v. 2021 ja HWWI-indeksin osalta muutosta v. 2021. Lähteet: OECD, Macrobond, Eurostat.

Korot (%)

	2021 Huhti	2021 Touko	2021 Kesä	2021 Heinä	2021 Elo	2021 Syys	Viim.	3 kk ka	2020 ka	2021 ¹⁾
Rahamarkkinakorot, 3 kk, %										
Euribor	-0,54	-0,54	-0,54	-0,54	-0,55	-0,55	-0,55	-0,55	-0,43	-0,54
USA, Libor	0,19	0,15	0,13	0,13	0,12	0,12	0,13	0,13	0,65	0,15
Japani, 3 kk	0,07	0,07	0,07	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06	0,07	0,07
Iso-Britannia	0,09	0,08	0,08	0,08	0,07	0,07	0,08	0,07	0,29	0,07
Ruotsi, Stibor	-0,02	-0,03	-0,04	-0,03	-0,01	-0,02	-0,06	-0,02	0,08	-0,02
Euribor, 12kk	-0,48	-0,48	-0,48	-0,49	-0,50	-0,49	-0,49	-0,49	-0,30	-0,49
Valtion joukkovelkakirjojen tuotto, 10 vuotta, %										
USA	1,6	1,6	1,5	1,3	1,3	1,4	1,5	1,3	0,9	1,4
Saksa	-0,3	-0,2	-0,2	-0,3	-0,5	-0,3	-0,2	-0,4	-0,5	-0,3
Ranska	0,0	0,1	0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,1	-0,1	-0,2	0,0
Italia	0,8	1,0	0,9	0,7	0,6	0,8	0,9	0,7	1,1	0,7
Espanja	0,4	0,5	0,4	0,4	0,2	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3
Belgia	0,0	0,1	0,1	0,0	-0,1	0,0	0,1	-0,1	-0,1	0,0
Kreikka	0,9	1,0	0,8	0,7	0,6	0,8	0,8	0,7	1,3	0,8
Portugali	0,3	0,5	0,4	0,3	0,1	0,3	0,3	0,2	0,4	0,3
Irlanti	0,0	0,1	0,1	0,0	-0,1	0,1	0,2	0,0	0,0	0,0
Suomi	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,2	-0,1	0,0	-0,1	-0,2	-0,1

Korot (%), osake- ja valuuttakurssit

	2021 Huhti	2021 Touko	2021 Kesä	2021 Heinä	2021 Elo	2021 Syys	Viim.	% , 3 kk	% , 12 kk	% , v. alusta ²⁾
Osakekurssit, indeksipisteluku ja muutokset (ind. 2008/12=100)										
STOXX 50, Euro area	165,5	166,3	170,6	168,8	173,5	172,8	171,0	1,3	27,5	15,8
SP 500, USA	471,9	474,9	483,0	497,3	507,6	506,6	490,0	4,9	32,1	17,2
Nikkei 225, Japani	347,5	337,4	342,0	331,6	327,3	353,4	328,7	3,3	28,3	6,2
OMX, Helsinki	220,2	224,6	231,6	239,2	245,8	241,8	230,3	4,4	29,1	15,7

Rahamarkkinaennusteet	Lyhyet korot, 3 kk		Pitkät korot, 10 v. ³⁾		USD	Euron valuuttakurssit paikallisissa valuutoissa				
	Libor	Euribor	USA	Saksa		JPY	RMB	GBP	SEK	RUB
2019	2,33	-0,36	2,14	-0,31	1,12	122,12	7,74	0,88	10,59	73,60
2021/09	0,12	-0,55	1,37	-0,34	1,18	129,67	7,59	0,86	10,18	87,32
2021e	0,21	-0,50			1,19	130,10		0,86	10,17	
2022e	0,46	-0,30			1,18	130,40		0,86	10,21	

¹⁾ Viimeisimmän havainnon taso kiinnitetty loppuvuodeksi. ²⁾ Vertailulukuna tammikuun keskiarvo. ³⁾ Ei ennustetta.

Lähde: Macrobond.

Tavaraviennin määrä kasvoi 5 prosenttia ensimmäisellä vuosipuoliskolla

> Öljytuotteiden vienti jäi vielä heinäkuussa heikoksi Nesteen kevään huoltoseisokin takia

> Sähkölaitteiden vienti kohosi kolmanneksen viimevuotisesta

> Rakennusaine-
teollisuuden voimakas viennin kasvu jatkui

Vientihintojen hurja nousu jatkui edelleen elokuussa

Tavaroiden vientihinnat nousivat heinäkuussa keskimäärin 14,9 prosenttia ja elokuussa keskimäärin 17,3 prosenttia vuoden takaisesta. Puutavarateollisuuden vientihinnat ovat nousseet ennennäkemättömän korkealle. Heinäkuussa ne kohosivat 50 prosenttia ja elokuussa 67 prosenttia edellisvuodesta. Metallien jalostuksen vientihinnat kohosivat 34 prosenttia heinäkuussa ja 38 prosenttia elokuussa. Vain kerran aikaisemmin ne ovat olleet yhtä korkealla – vuonna 2007 ennen finanssikriisiä. Metallituotteet kallistuivat 18 prosenttia elokuussa. Kemiakalien ja kemiallisten tuotteiden vientihinnat nousivat elokuussa 16 prosenttia edellisvuodesta ja olivat korkeimmillaan kautta aikojen. Kumi- ja muovituotteiden hinnat kohosivat 14 prosenttia ja ylsivät niin ikään huippulukemiin. Myös paperiteollisuuden vientihinnat nousivat elokuussa 14 prosenttia viimevuotisesta. Edellisen kerran ne olivat yhtä korkealla vuoden 2019 alussa.

Tullin tilastoista laskettuna tavaraviennin määrä lisääntyi 8 prosenttia heinäkuussa

Kansantalouden tilinpidon syyskuun puolivälissä tarkennettujen tietojen mukaan tavaraviennin määrä kasvoi kuluvan vuoden ensimmäisellä vuosipuoliskolla 5 prosenttia vuoden takaisesta. Palveluviennin määrä väheni 6,9 prosenttia. ETLA arvioi syyskuun ennusteessaan, että tavaraviennin määrä lisääntyy tänä vuonna 5,8 prosenttia ja palveluviennin määrä jää edellisvuoden lukemiin.

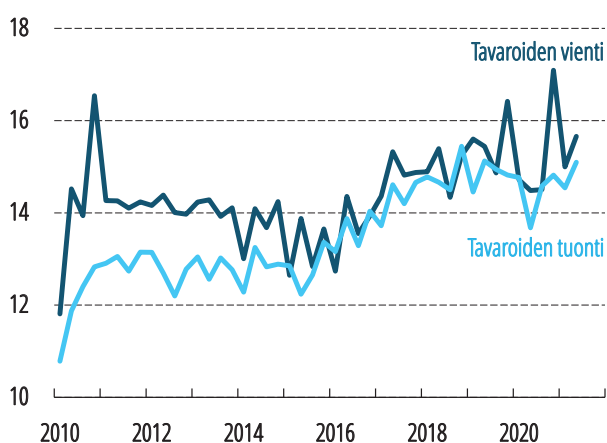
Tavaraviennin määrä lisääntyi heinäkuussa 8,4 prosenttia vuoden takaisesta, kun Tullin ilmoittama viennin arvo deflatoidaan Tilastokeskuksen vientihintaindeksillä (2015=100). Sähkölaitteiden viennin määrä kohosi kolmanneksen, akkujen valmistus kuuluu tähän toimialaluokkaan. Koko sähkö- ja elektroniikkateollisuuden vienti lisääntyi heinäkuussa 24 prosenttia viimevuotisesta. Rakennusaineteollisuuden poikkeuksellisen voimakas viennin kasvu jatkui 30 prosentin tahtia. Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden (ml. lääkeaineet) vientimäärä jäi heikoksi vuosina 2018 ja 2019 ennen koronapandemiaa. Alan vienti elpyi jo vuonna 2020, ja kuluvan vuoden elokuussa kasvua kertyi 18 prosenttia. Paperiteollisuuden toimialan vienti oli 15 prosenttia edellisvuotista suurempi. Metallien jalostuksen vientimäärä nousi puolestaan 12 prosenttia. Moottoriajoneuvojen ja koko kulkuneuvoteollisuuden vienti lisääntyi heinäkuussa noin 10 prosenttia viimevuotisesta. Puutavaratuotteiden vienti oli 8 prosentin kasvussa. Metall- sekä kumi- ja muovituotteiden vienti lisääntyi vain vähän. Öljytuotteiden, elintarvikkeiden, koneiden ja tevanaketeollisuuden vienti väheni viimevuotisesta.

Tavaratuonti kasvoi vuoden alkupuoliskolla 4,2 prosenttia kansantalouden tilinpidon tarkennettujen tietojen mukaan. Palvelutuonnin määrä supistui 9,3 pro-

senttia. Etna arvioi syyskuussa, että tavaratuonnin määrä lisääntyy tänä vuonna 2,4 prosenttia ja palvelutuonnin määrä vajaan 2 prosenttia. Kun Tullin ilmoittama tuonnin

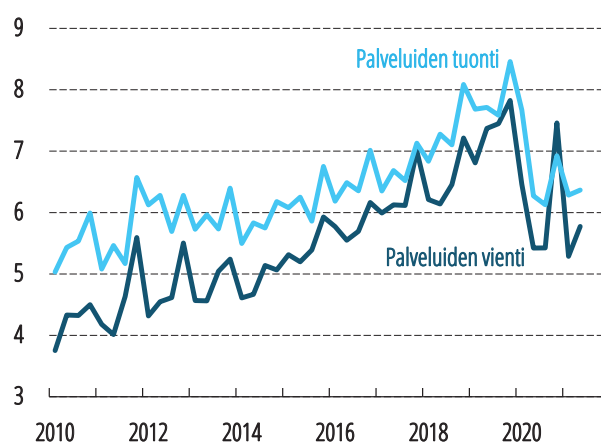
arvo deflatoidaan Tilastokeskuksen tuontihintaindeksillä (2015=100), saadaan että tavaratuonnin määrä kasvoi heinäkuussa 5,2 prosenttia edellisvuodesta.

Tavaroiden viennin ja tuonnin määrä (mrd. euroa)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Palveluiden viennin ja tuonnin määrä (mrd. euroa)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

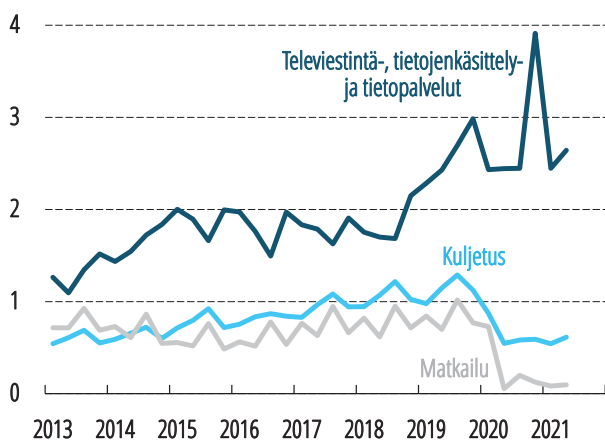
Ulkomaankauppa ja vaihtotase (vuosimuutokset, %, ja mrd. euroa)

	2021 Huhti	2021 Touko	2021 Kesä	2021 Heinä	2021 Elo	3 kk ¹⁾	Kum. ²⁾	2020 ³⁾	Ennuste (syksy 2021)	Ennuste (syksy 2022)
Tavaroiden vienti, %										
Määrä	9,6	16,8	12,2	8,4		-0,2	7,5	-2,4	5,8	4,9
Hinta⁴⁾	9,4	11,4	11,9	14,9	17,3	6,3	8,6	-5,8	9,6	2,0
Tavaroiden tuonti, %										
Määrä	17,1	12,3	10,6	5,2		0,1	5,8	-2,5	2,4	3,8
Hinta⁴⁾	12,0	12,1	12,6	15,1	15,7	5,3	8,9	-7,2	9,4	3,3
Vaihtotase, mrd. eur	-0,6	0,1	0,7	0,6			0,3	2,0	0,7	2,6
Kauppataase, mrd. eur	0,1	0,3	0,3	0,2			1,2	2,9	5,7	6,0

¹⁾ Kolmen viimeisen kuukauden muutos edellisestä. ²⁾ Kumulatiivinen vuoden alusta. Määrän ja hintojen keskiarvo verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon.

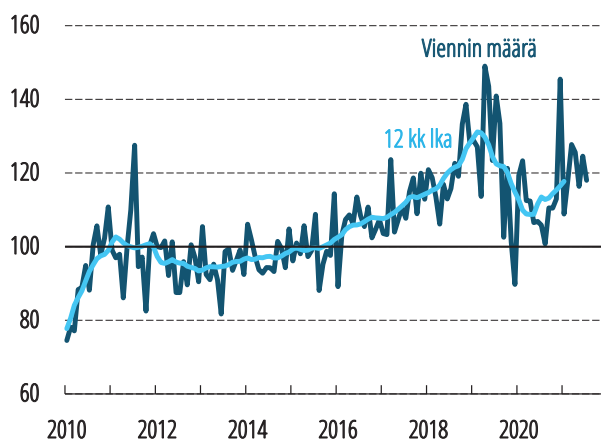
³⁾ Kansantalouden tilinpidossa. ⁴⁾ Indeksi 2015=100. Lähteet: Tilastokeskus, Tulli, Etlan tietokanta.

Eräiden palveluerien viennin arvo (mrd. euroa)

Lähde: Tilastokeskus.

Metallien jalostuksen viennin määrä, kausitasoitus (ind. 2015=100)

Lähteet: Tulli, Etlan tietokanta.

Viennin määrä toimialoittain (vuosimuutos, %)

	Arvo-osuus 2020 (%)	2021 Huhti	2021 Touko	2021 Kesä	2021 Heinä	Kum. ¹⁾
Koneet ja laitteet (28)	15,0	12,5	27,7	3,5	-0,8	4,8
Paperiteollisuus (17)	13,7	-2,6	24,6	16,0	15,3	10,6
Metallien jalostus (24)	13,2	12,6	9,2	16,0	12,0	6,7
Kemikaalit ja lääk. (20, 21)	9,9	7,4	14,7	-3,2	17,6	8,2
Sähkölaitteet (27)	6,3	3,6	29,7	21,8	32,1	9,7
Öljytuotteiden valm. (19)	6,1	-49,3	-76,5	-69,7	-42,1	-43,0

¹⁾ Kumulatiivinen vuoden alusta verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon. Lähteet: Tulli, Etlan tietokanta.

Viennin ja tuonnin määrä (vuosimuutos, %)

	2020 I	2020 II	2020 III	2020 IV	2021 I	2021 II	2020 I-IV	Ennuste (syksy 2021)	Ennuste (syksy 2022)
Vienti yhteensä	-5,5	-12,7	-10,7	1,3	-4,4	7,5	-6,8	4,2	9,3
Tavarat	-5,7	-6,2	-2,4	4,1	1,9	8,1	-2,4	5,8	4,9
Palvelut	-5,1	-26,5	-27,2	-4,7	-18,2	6,5	-15,9	0,2	20,6
Tuonti yhteensä	1,4	-12,6	-8,0	-6,5	-7,2	7,5	-6,5	2,2	7,7
Tavarat	2,2	-9,6	-2,4	0,0	-1,5	10,4	-2,5	2,4	3,8
Palvelut	-0,1	-18,7	-19,2	-18,1	-18,1	1,5	-14,1	1,7	16,1

Lähde: Tilastokeskus.

Vähittäiskaupan rakenne palautuu

- > Kysynnän muutokset kertovat paluusta normaaliin
- > Vaatekaupalla vielä takamatkaa
- > Ensirekisteröinneissä tarjontapuolen ongelmia

Vähittäiskauppa kohti normaalia

Pikaennakon mukaan vähittäiskaupan myynnin määrä kasvoi elokuussa viime vuodesta 1,7 prosenttia alkuperäisen sarjan mukaan ja 1,2 prosenttia työpäiväkorjattuna. Päivittäistavarakauppa, joka on noin puolet koko vähittäistavarakaupasta, sen sijaan supistui 0,3 prosenttia alkuperäisen sarjan mukaan ja oli työpäiväkorjattuna muuttumaton.

Tämä kertoo paluusta normaaliin. Pandemian aikana etätyön kasvu ja palvelutarjonnan kysynnän heikkeneminen johtivat muun muassa ravintolakäyntien vähenemiseen ja korvautumiseen kotona syömisellä. Kun etätyöskentely alkaa nyt vähetä ja iltaelämä elpyy, päivittäistavarakaupan pandemianoste vaihtuu väliaikaisesti laskuksi.

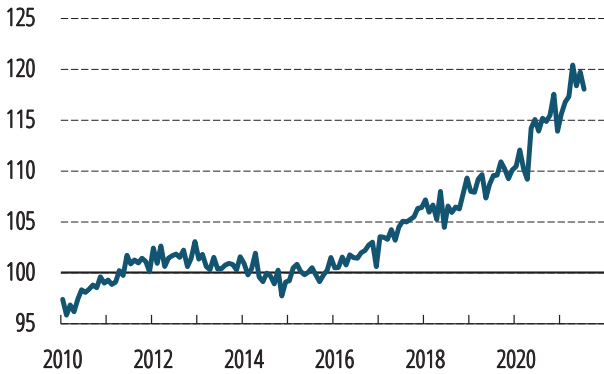
Muussa vähittäiskaupassa on edelleen tilaa toipumiselle. Touko-heinäkuussa liikevaihdon määrä oli vuoden vaihteeseen 2020 verrattuna kirjojen, sanomalehtien ja paperitavaran vähittäiskaupassa 13 prosenttia matalampi, vaatteiden ja jalkineiden vähittäiskaupassa 13 prosenttia matalampi sekä kultasepänteosten ja kellojen vähittäiskaupassa 17 prosenttia matalampi. Toisaalta näistä muut paitsi vaate- ja kenkäkauppa ovat olleet jo pidempään laskutrendillä.

Vuoden toisella neljänneksellä yksityisen kulutuksen kausitasoitettu määrä nousi 1,9 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Määrä oli suurimmillaan ennen pandemiaa vuoden 2019 kolmannella neljänneksellä, mistä oltiin nyt jäljessä vielä 3,1 prosenttia.

Ensirekisteröinneissä laskua

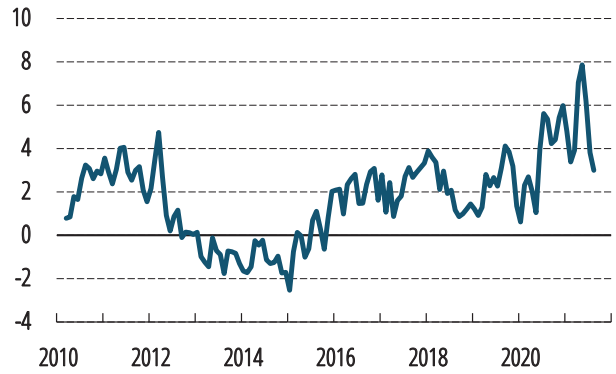
Henkilöautojen ensirekisteröintejä oli tammi-syyskuussa seitsemän prosenttia enemmän kuin viime vuonna vastaavaan aikaan. Heinä-syyskuussa oltiin kuitenkin viime vuoden alapuolella, mikä ilmeisesti johtui tarjontapuolella autojen toimitusvaikeuksista.

Vähittäiskaupan myynnin kausitasoitettu määrä (ind. 2015=100)

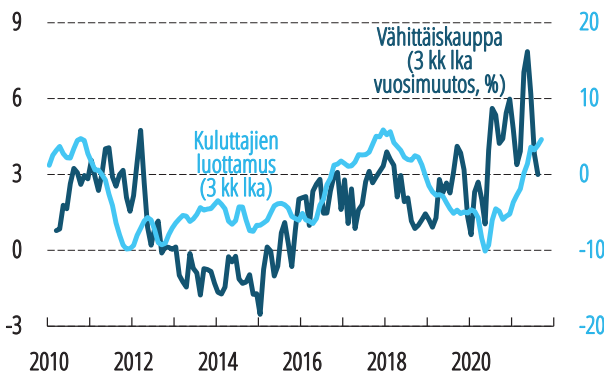
Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Vähittäiskaupan myynnin määrä (3 kk lka vuosimuutos, %)

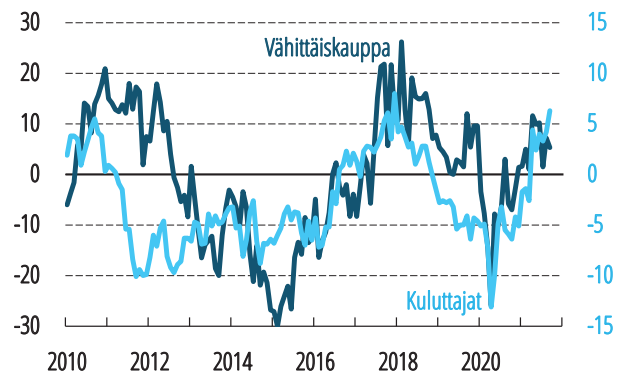
Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Kuluttajien luottamusindikaattori ja vähittäiskaupan myynnin määrä

Lähteet: Tilastokeskus, DG ECFIN, Macrobond.

Luottamusindikaattorit (saldot)

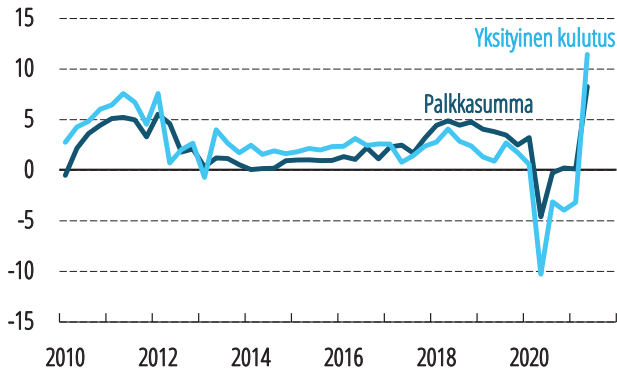
Lähteet: DG ECFIN, Macrobond.

Vähittäiskaupan myynnin määrä, vuosimuutos (3 kk lka, %)

	2021 Helmi	2021 Maalis	2021 Huhti	2021 Touko	2021 Kesä	2021 Heinä	2021 Elo
Vähittäiskauppa	3,4	3,9	7,0	7,9	6,2	3,8	3,0
Päivittäistavarakauppa	4,6	3,3	2,5	0,9	0,0	0,7	1,4
Tavaratalokauppa	2,4	6,7	11,1	11,7	7,1	3,6	
Erikoiskauppa yhteensä	1,2	2,4	9,8	13,7	12,0	5,8	
Kodintekniikan vähittäiskauppa	9,9	14,2	16,8	15,5	10,6	8,3	
Rautakauppatavaroiden vähittäiskauppa	3,5	0,7	3,6	2,9	2,1	-0,6	
Urheiluvälineiden vähittäiskauppa	20,9	30,4	31,1	27,3	14,9	3,6	
Moottorijoneuvojen kauppa ja korjaus	4,7	8,5	22,6	32,8	30,3	15,4	

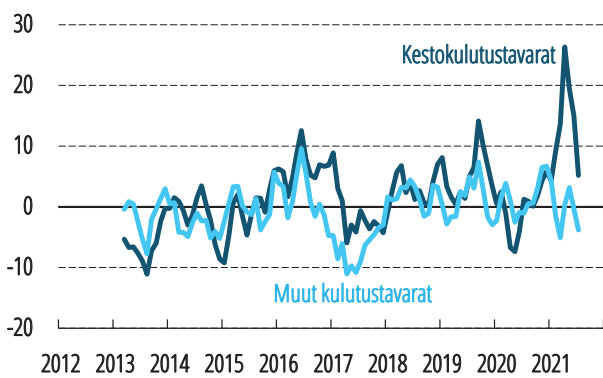
Alkuperäinen, työpäiväkorjaamaton tilasto. Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Nimellinen yksityinen kulutus ja palkkasumma (vuosimuutos, %)

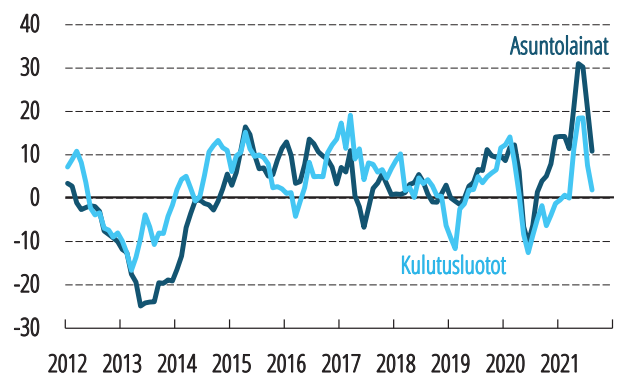
Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Kulutustavaroiden tuonnin määrä (3 kk lka vuosimuutos, %)

Lähteet: Tilastokeskus, Tulli, Etlan tietokanta.

Uusien asunto- ja kulutusluottojen nostot talletuspankeista (3 kk lka vuosimuutos, %)

Lähde: Suomen Pankki.

Yksityisten kulutusmenojen määrä (vuosimuutos, %)

	2019 IV	2020 I	2020 II	2020 III	2020 IV	2021 I	2021 II	Ennuste (syksy 2021) 2021	Ennuste (syksy 2021) 2022
Yksityiset kulutusmenot	0,8	-0,1	-10,6	-3,3	-4,4	-4,3	9,6	3,0	3,6
Kestävät kulutustavarat	7,5	1,4	-6,2	6,7	7,3	6,8	19,5	6,4	3,0
Puolikestävät tavarat	1,2	-7,3	-19,8	-6,0	-9,3	-3,8	24,1	7,4	4,8
Lyhytikäiset tavarat	-0,8	1,4	1,5	1,6	3,4	1,2	2,8	2,5	0,4
Palvelut	1,3	-0,8	-15,1	-6,6	-8,5	-8,3	10,4	2,0	5,0

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Yksityiset investoinnit vetivät investoinnit kasvuun

> Yksityiset investoinnit lähtivät kasvuun vuoden toisella neljänneksellä

> Julkisten investointien määrä väheni

> Rakennusyritysten luottamus ja tilauskanta jatkoivat nousuaan

Kansantalouden investoinnit kasvoivat kuluvan vuoden toisella neljänneksellä melkein 2 prosenttia vuodentakaisesta. Yksityiset investoinnit kasvoivat melkein 4 ja julkiset vähenivät vajaat 7 prosenttia. Kone- ja laiteinvestoinnit kasvoivat peräti 15 prosenttia ja tarkentuneiden tietojen mukaan ne kasvoivat jo keväällä aiempaa ennakoitua nopeammin. Asuinrakennusinvestoinnit ovat kasvaneet koko kuluvan vuoden, kun taas muu talonrakentaminen jatkaa laskussa. Vuoden toisella neljänneksellä myös kovassa kasvussa ollut maa- ja vesirakentaminen kääntyi laskuun.

Rakennustuotannon volyymi kasvoi touko-heinäkuussa vajaan prosentin vuodentakaisesta, mutta uusia rakennushankkeita aloitettiin vielä 6 prosenttia viime vuotta enemmän. Myönnettyjen rakennuslupien kuutiomäärä myös kasvoi 6,8 prosenttia.

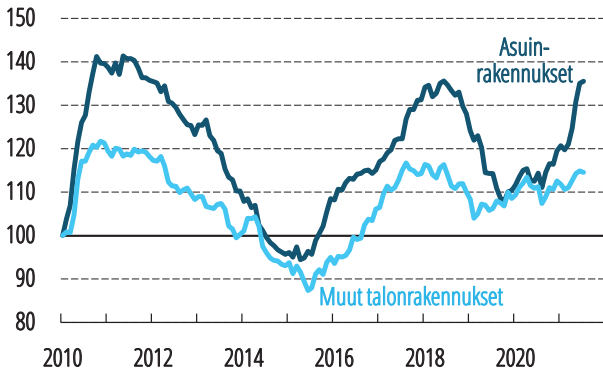
Käynnissä oleva asuinrakentamisen volyymi kasvoi touko-heinäkuussa hieman alle 9 prosenttia viime vuodesta. Asuinrakentamiseen on edelleen odotettavissa kasvua, sillä asuinrakentamisen aloitukset kasvoivat samaan aikaan 36,7 prosenttia. Myös asuinrakentamiseen myönnettyjen rakennuslupien määrä kasvoi 26 prosenttia.

Sitä vastoin käynnissä olevien muiden talonrakennushankkeiden määrä väheni 4,6 prosenttia. Myös aloitetut uudet talonrakennushankkeet vähenivät 6,2 prosenttia vuodentakaisesta, ja uusia lupia myönnettiin vajaa prosentti vähemmän.

EK:n syyskuun lopussa julkaisemat luottamusindikaattorit osoittavat teollisuusyritysten luottamuksen laskeneen hieman edelliskuukaudesta. Luottamusindikaattori on kuitenkin yhä keskiarvoa korkeammalla tasolla ja suomalaisyritysten luottamus on yli EU-maiden keskiarvon. Rakennusyritysten luottamus sitä vastoin parani ja tilauskanta nousi edelliskuukaudesta. Molemmat mittarit ovat pitkän aikavälin keskiarvon yläpuolella. Rakennusyritysten luottamus on silti EU-maiden keskiarvoa heikompi. Kysely on tehty elokuussa ja kuvaa yritysten suhdannetilannetta kyselyhetkellä.

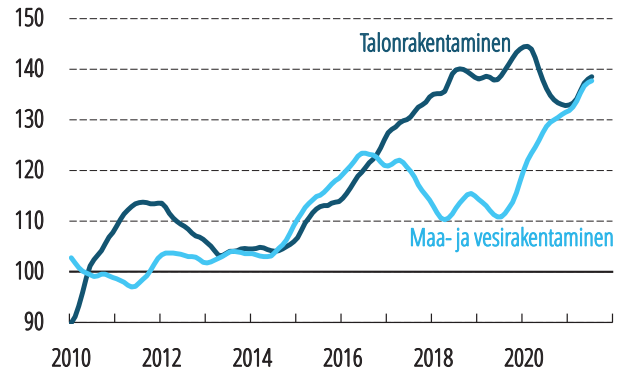
Suomalaisten kotitalouksien asuntolainakannan kasvu jatkui elokuussa. Kotitaloudet nostivat uusia asuntolainoja 1,8 mrd. euron edestä. Näistä 10 prosenttia oli sijoitusasuntolainoja.

Uudisrakennuksen aloitukset (m³) (12 kk lka, ind. 2010/1=100)

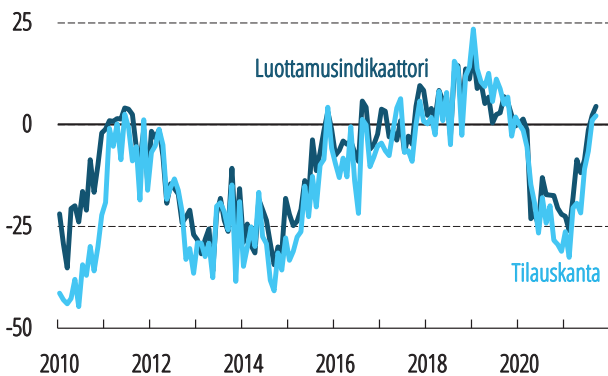
Lähteet: Tilastokeskus, Macrobond.

Rakennusyritysten myynnin määrä, trendi (ind. 2010=100)

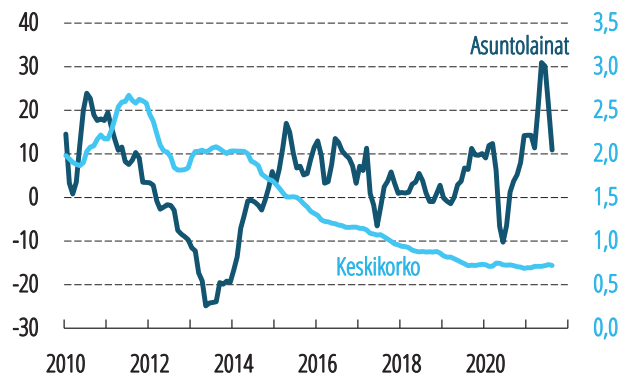
Lähteet: Tilastokeskus, Macrobond.

Rakentamisen luottamusindikaattori (saldo)

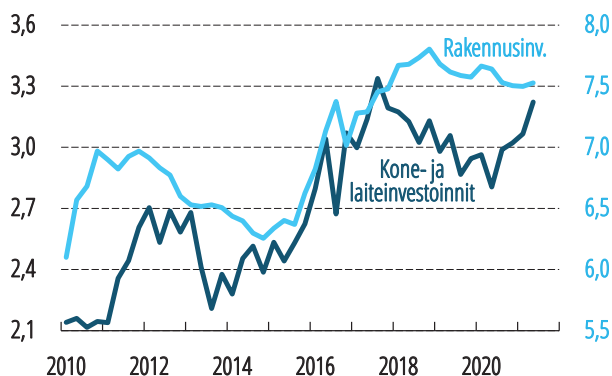
Lähteet: Eurostat, Macrobond.

Kotitalouksien nostamat asuntolainat, 3 kk, summa (vuosimuutos, %)

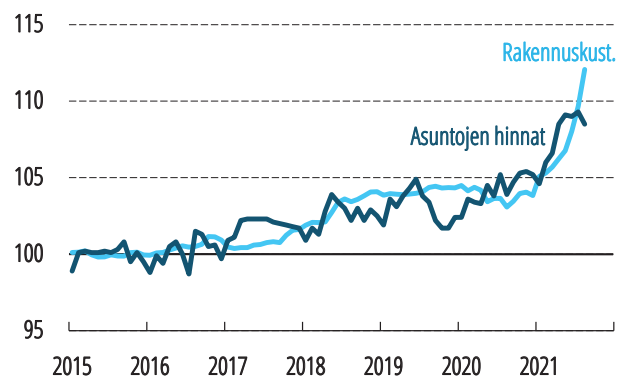
Lähteet: Suomen Pankki, Macrobond.

Rakennus- sekä kone- ja laiteinvestointien määrä, kausitasoitus

Mrd. euroa vuoden 2010 kiintein hinnoin. Lähteet: Tilastokeskus, Macrobond.

Rakennuskustannukset ja asuntojen hinnat (ind. 2015=100)

Lähteet: Tilastokeskus, Macrobond.

Ennakoivia indikaattoreita (vuosimuutos, %, ellei toisin ilmoitettu)

	2021 Huhti	2021 Touko	2021 Kesä	2021 Heinä	2021 Elo	3 kk ¹⁾	2020
Investointitavaroiden tuotanto (määrä)	9,6	10,3	1,6	2,4		1,5	-1,3
Rakennusaineteoll. tuotanto (määrä)	13,3	13,8	15,3	4,6		3,0	-1,2
Rakennusten aloitukset (m³)	14,7	15,5	4,9	-4,3		2,8	3,7
Asuinrakennukset	36,8	72,9	32,8	5,6		9,8	8,3
Muut rakennukset	6,9	-2,9	-7,6	-8,6		-0,6	-2,7
Uudisrakentamisen määrä yhteensä	-3,1	-0,2	0,8	2,2		-0,2	-5,6
Asuntorakentaminen	3,8	6,7	9,1	10,7		1,6	-0,4
Muu talonrakentaminen	-8,4	-5,1	-4,9	-3,7		-1,6	1,7
Rakentamisen luottamusind., saldo²⁾	-8,6	-11,8	-8,6	-1,3	2,3		

¹⁾ Vuosumma laskettu kolmen viimeisimmän havainnon keskiarvo kolmeen edelliseen verrattuna, %-muutos. ²⁾ Eurostat.
Lähteet: Tilastokeskus, Eurostat, Tulli, Macrobond.

Investointien määrä (vuosimuutos, %)

	2020 II	2020 III	2020 IV	2021 I	2021 II	Q _t /Q _{t-1} ¹⁾	2020 I-IV ¹⁾	Ennuste (syksy 2021)	Ennuste (syksy 2022)
Investoinnit yhteensä	-1,4	-0,8	-1,0	-1,7	1,7	1,2	-0,7	2,8	3,4
Yksityiset investoinnit	-4,4	-4,7	-3,5	-2,4	3,8	1,9	-3,4	3,4	4,8
Julkiset investoinnit	12,4	17,6	8,6	1,2	-6,9	-1,7	11,0	0,4	-2,1
Koneet ja laitteet	-8,6	4,3	2,6	3,2	14,8	5,1	-0,6	8,6	6,4
Rakennusinvestoinnit	1,1	-1,2	-1,7	-2,4	-0,9	0,4	-0,4	0,6	2,2
Asuinrakentaminen	-0,6	-1,7	-3,7	2,5	2,7	0,5	-2,5	2,8	2,2
Muu talonrakentaminen	0,0	-7,3	-4,3	-10,5	-5,1	1,2	-2,0	-1,5	2,4
Maa- ja vesirakentaminen	10,3	15,9	10,1	3,6	-3,2	-1,9	10,7	-1,1	1,8
Muut investoinnit	-1,6	-5,3	-2,7	-4,8	-4,0	-1,1	-2,0	3,0	3,4

¹⁾ Kausitasoitettu %-muutos ed. neljänneksestä. Lähteet: Tilastokeskus, Macrobond.

Heinäkuussa kokonaistuotanto lisääntyi 4,4 prosenttia vuoden takaisesta

> Uusien tilausten arvo kasvoi voimakkaasti myös heinäkuussa

> Koneiden ja laitteiden valmistuksessa edellinen huippu ohitettiin

> Tekstiilien tuotannon riipeä nousu jatkui

Palvelualojen arvonlisäyksen volyymi nousikin ensimmäisellä vuosipuoliskolla 3,4 prosenttia

Kokonaistuotanto kasvoi kuluvan vuoden heinäkuussa 4,4 prosenttia vuoden takaisesta Tilastokeskuksen julkaiseman tuotannon suhdannekuvaajan alkuperäisen sarjan mukaan. Työpäiväkorjattuna tuotanto lisääntyi 5,5 prosenttia. Kausitasoitettuna tuotanto nousi heinäkuussa 0,2 prosenttia kesäkuusta. Teollisuuden ja rakentamisen yhteenlaskettu tuotanto nousi heinäkuussa työpäiväkorjattuna 3,1 prosenttia edellisvuodesta. Palvelualojen tuotanto kohosi 6,9 prosenttia, mutta alkutuotanto laski 6,4 prosenttia.

Teollisuuden arvonlisäyksen volyymi kasvoi ensimmäisellä vuosipuoliskolla 2,8 prosenttia viimevuotisesta ja alkutuotannon arvonlisäys lisääntyi 5,4 prosenttia. Palvelualojen arvonlisäyksen volyymi nousi syyskuun puolivälissä päivitettyjen kansantalouden tilinpidon tietojen mukaan 3,4 prosenttia (oli aiemmin 2,2 prosenttia) ja rakentamisen arvonlisäyksen volyymi laski 2,2 prosenttia (oli -2,3). Majoitus- ja ravitsemistoiminta elpyi vuoden alkupuoliskolla 8,3 prosenttia viimevuotisesta. Taide-, viihde- ja virkistyspalvelujen arvonlisäyksen volyymi kasvoi puolestaan 1,6 prosenttia (oli 1,2). Kuljetus ja varastointi jäi vielä 3,2 prosenttia edellisvuotista pienemmäksi. Kaupan arvonlisäyksen volyymi kasvoi 6,3 prosenttia, informaation ja viestinnän 7,1 prosenttia ja kiinteistöalan toiminnan 1,6 prosenttia viimevuotisesta. Rahoitus- ja vakuutus toiminta nousi 3,3 prosenttia (oli 1,8). Koulutus sekä terveyspalvelut lisääntyivät 2,9 prosenttia (oli 2,7).

Suomen bruttokansantuote supistui tämänhetkisten tietojen mukaan 2,9 prosenttia vuonna 2020 koronapandemian seurauksena. Kuluvan vuoden ensimmäisellä vuosipuoliskolla bkt markkinahintaan kasvoi tarkennettujen tietojen mukaan 3,1 prosenttia viimevuotisesta. Bruttoarvonlisäys nousi 2,9 prosenttia. Etlä arvioi syyskuussa julkaistussa ennusteessaan, että bkt markkinahintaan kasvaa 3,5 prosenttia vuonna 2021 ja bkt perushintaan lisääntyy 3,9 prosenttia.

Metalliteollisuuden tuotanto pl. sähkö- ja elektroniikkateollisuus ylsi finanssikriisiä edeltäneelle tasolle

Koko teollisuuden tuotanto lisääntyi heinäkuussa 2,7 prosenttia vuoden takaisesta teollisuustuotannon volyymi-indeksin alkuperäisen sarjan mukaan. Työpäiväkorjattuna tuotanto nousi 5 prosenttia. Kausitasoitettuna koko teollisuuden tuotanto kasvoi 4,9 prosenttia vuoden takaisesta ja prosentin kesäkuun lukemista.

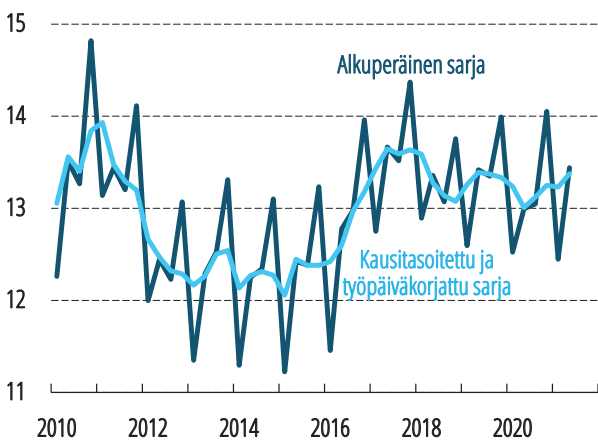
Metallien jalostuksen tuotanto kohosi heinäkuussa kausitasoitettuna huipuksi 21,5 prosenttia viimevuotisesta, mutta jäi silti hieman kesäkuun lukemaa pienemmäksi. Koneiden ja laitteiden valmistuksessa edellinen, vuoden 2019 joulukuun, huippu ohitettiin. Sähkö- ja elektroniikkateollisuuden kasvu sen

sijaan pysähtyi. Metalliteollisuuden tuotanto pois lukien sähkö- ja elektroniikkateollisuus ylsi kuluvan vuoden heinäkuussa finanssikriisiä edeltäneelle alkuvuoden 2008 tasolle. Puutuoteteollisuuden tuotantomäärä nousi 20 prosenttia edellisvuodesta ja ylsi siten lähes vuoden 2008 toukokuun lukemiin. Paperiteollisuuden tuotanto lisääntyi heinäkuussa teollisuustuotannon volyyymi-indeksin mukaan kausitasoitettuna vajaat 6 prosenttia vuoden takaisesta. Metsäteollisuus ry:n tilastojen mu-

kaan kartongin ja sellun tuotanto nousi ensimmäisellä vuosipuoliskolla, mutta paperin tuotanto väheni hieman edellisvuodesta.

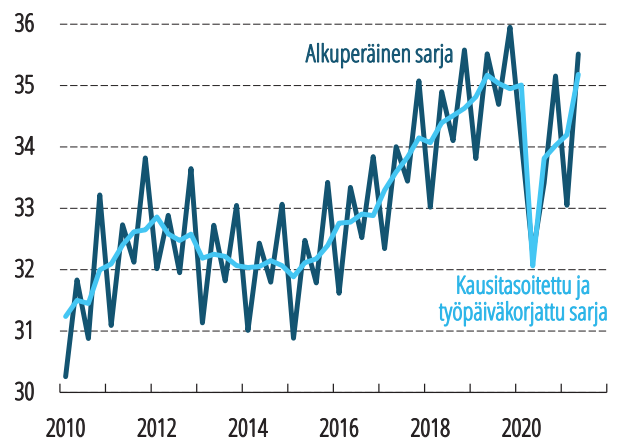
Tehdasteollisuuden uusien tilausten arvo nousi heinäkuussa 46,8 prosenttia viimevuotisesta alkuperäisen tilastosarjan mukaan. Metalliteollisuuden tilausten arvo kohosi peräti 61,5 prosenttia ja paperiteollisuuden 31,1 prosenttia. Kemianteollisuus sai arvoltaan 15 prosenttia enemmän tilauksia kuin heinäkuussa vuonna 2020.

Teollisuuden ja rakentamisen tuotanto (mrd. 2015 euroa)

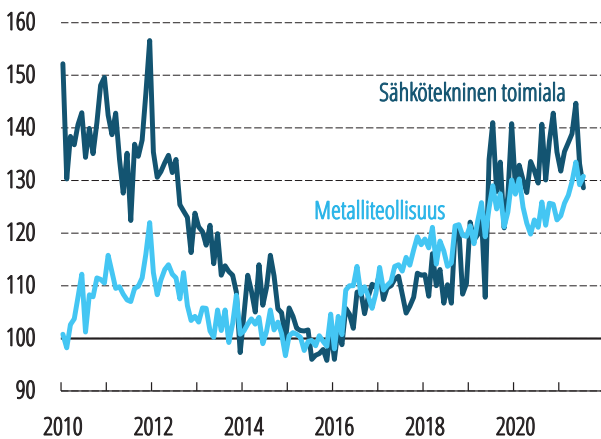
Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Palvelujen tuotanto (mrd. 2015 euroa)

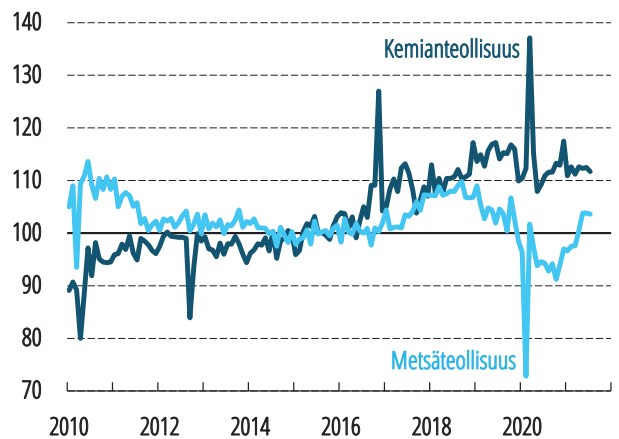
Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Teollisuustuotanto, kausitasoitus (ind. 2015=100)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Teollisuustuotanto, kausitasoitus (ind. 2015=100)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Tuotannon suhdannekuvaaja (vuosimuutos, %)

	2021 Huhti	2021 Touko	2021 Kesä	2021 Heinä	Kum. ¹⁾	Ennuste (syksy 2021) ²⁾ 2021 2022	
Kokonaistuotanto	5,8	9,0	9,0	4,4	3,0	3,9	3,0
Alkutuotanto	2,9	4,8	7,9	-8,1	3,4	2,7	0,7
Jalostus	2,5	6,4	1,6	1,5	1,4	4,8	2,0
Palvelut	7,3	10,3	12,3	6,0	3,6	3,5	3,4

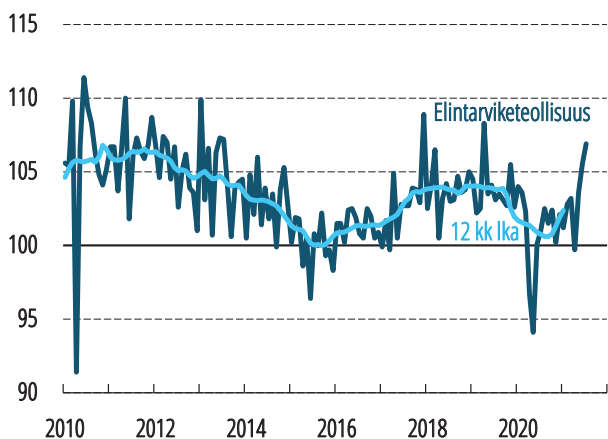
¹⁾ Kumulatiivinen tuotanto vuoden alusta verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon. ²⁾ Arvonlisäys perushintaan.
Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Teollisuustuotannon volyymi-indeksi (ind. 2015=100, vuosimuutos, %)

	2021 Huhti	2021 Touko	2021 Kesä	2021 Heinä	3 kk ¹⁾	Kum. ²⁾	2020 ³⁾	Ennuste (syksy 2021) 2021 2022	
Metalliteollisuus	7,8	12,3	5,9	7,6	2,6	4,0	-0,3	4,9	3,2
Metallien jalostus	14,7	17,2	23,3	21,5	1,8	10,6	0,0	8,0	0,4
Metallituotteet	6,9	12,3	4,4	2,7	1,9	1,6	-1,5	1,1	0,5
Koneet ja laitteet	2,6	16,3	7,3	16,2	6,6	3,1	-3,0	3,2	3,9
Kulkuneuvot	27,3	13,7	-0,2	4,0	-1,2	4,1	-2,8	5,5	5,4
Sähkö- ja elektroniikkateollisuus	8,8	8,3	1,0	-0,7	-1,2	3,3	4,0	6,8	4,3
Metsäteollisuus	3,2	10,7	9,7	9,9	5,3	8,1	-7,0	7,4	1,5
Puutavateollisuus	12,8	14,9	10,0	20,2	5,7	14,4	-2,8	9,7	1,5
Paperiteollisuus	0,1	8,0	8,7	5,8	5,1	5,8	-8,7	6,4	1,4
Kemianteollisuus	-2,2	4,1	3,0	0,7	0,0	-2,5	-7,7	-0,7	5,8
Elintarviketeollisuus	3,1	10,1	5,4	5,8	3,4	2,1	-2,3	1,5	0,8
Tevanake-teollisuus	18,0	15,0	11,5	7,5	1,6	11,5	-3,4	3,1	2,1
Muu tehdasteollisuus	9,0	14,5	11,9	3,8	2,8	3,1	-4,5	5,4	1,2
Tehdasteollisuus yhteensä	2,3	6,6	4,8	5,3	2,1	2,2	-3,3	4,0	3,0
Tehdasteoll. pl. sähkö- ja elektr.teoll.	-0,2	7,2	4,2	4,3	2,3	0,2	-4,5	3,5	2,8
Kaivostoiminta ja louhinta	0,6	1,5	-7,9	12,0	-16,1	-2,6	1,6	0,0	0,8
Sähkö, kaasu ja lämpöhuolto	0,3	-1,2	-3,0	-4,0	-5,8	1,8	-3,5	2,5	1,1
Koko teollisuus	1,9	7,0	4,5	4,9	1,3	2,0	-3,3	3,7	2,8

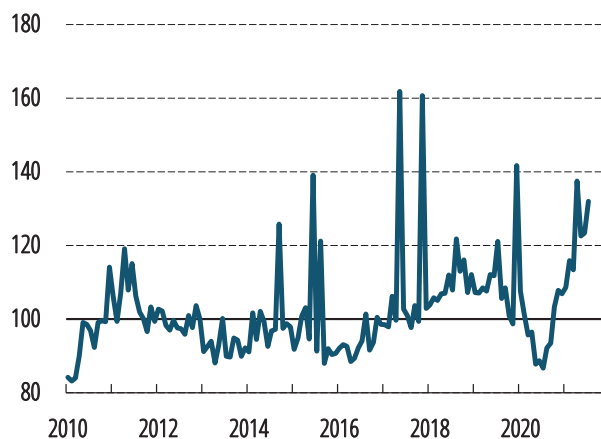
¹⁾ Kausitas. tuotannon kolme viimeistä kuukautta kolmeen edelliseen verrattuna. ²⁾ Kumulatiivinen tuotanto vuoden alusta verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon. ³⁾ Tuotos kansantalouden tilinpidon mukaan. Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Teollisuustuotanto, kausitasoitus
(ind. 2015=100)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Teollisuuden uudet tilaukset, kausitasoitus
(ind. 2015=100)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Kokonaistuotanto ja arvonlisäyksen volyymi toimialoittain (vuosimuutos, %)

	2020 I	2020 II	2020 III	2020 IV	2021 I	2021 II	2020 I-IV	Ennuste (syksy 2021) 2021	Ennuste (syksy 2021) 2022
Bkt markkinahintaan	-0,1	-7,3	-2,9	-1,0	-2,0	8,2	-2,9	3,5	3,0
Alkutuotanto	-4,6	-0,9	-2,8	-2,9	5,6	5,3	-2,8	2,7	0,7
Koko teollisuus (B, C, D, E)	1,1	-3,0	-1,5	1,8	0,6	5,0	-0,4	6,4	2,1
Tehdasteollisuus	0,8	-4,1	-1,6	1,2	-0,1	6,2	-0,9	7,2	2,3
Metsäteollisuus	-6,5	3,5	-1,1	-2,8	7,5	8,7	-1,7	6,9	0,7
Kemianteollisuus	-7,1	-19,7	-13,2	-5,1	-4,9	-3,3	-11,4	7,1	2,9
Metalliteoll. pl. sähkö- ja elektr.teoll.	6,0	-5,2	-3,4	-4,3	-4,0	8,7	-2,0	9,8	2,9
Sähkö- ja elektroniikkateollisuus	5,5	18,8	16,7	25,0	10,8	6,8	16,9	5,5	3,4
Rakentaminen	-5,1	-3,8	-4,7	-3,0	-3,9	-0,8	-4,1	-0,5	1,8
Palvelut	0,8	-9,2	-3,7	-2,2	-3,0	10,1	-3,6	3,5	3,4
Kauppa	4,3	-0,3	4,5	4,4	3,0	9,4	3,2	3,8	1,9
Informaatio ja viestintä	5,5	1,8	4,0	6,9	5,0	9,2	4,6	6,3	4,4
Kiinteistöalan toiminta	0,7	-0,8	0,4	2,7	0,5	2,6	0,7	1,8	2,2
Bkt muutos ed. nelj.	-0,4	-6,3	4,6	0,7	0,1	2,2			
Koko teollisuuden muutos ed. nelj.	-0,9	-1,9	1,6	1,3	0,1	1,3			

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Pitkäaikaistyöttömyys lisääntyy, vaikka työllisyys paranee nopeasti

> Työllisiä 4,2 %
enemmän kuin viime
vuoden elokuussa

> Työvoiman määrä
kasvoi 2,6 %

> Työttömyysasteen
trendi laski 7,6
prosenttiin

Työllisyys on kasvanut ripeästi toukokuusta saakka ja jatkoi kasvuaan elokuussa. Työllisten määrä kasvoi elokuussa 4,2 prosenttia vuodentakaisesta, mikä vastaa 104 000 työllistä enemmän kuin viime vuonna. Nyt myös työttömyys on lähtenyt laskuun, ja elokuussa työttömiä oli melkein 16 prosenttia eli 33 000 henkeä vähemmän kuin viime vuonna. Tällä hetkellä työmarkkinat vetävät hyvin, mikä näkyy työvoiman 2,6 prosentin eli 71 000 hengen kasvuna elokuussa. Vastaavasti työvoiman ulkopuolisten määrä väheni 86 000 hengellä eli vajaalla 6 prosentilla.

Elokuussa 15–64-vuotiaiden työllisyysasteen trendi nousi 72,8 prosenttiin. Työttömyysasteen trendiluku laski 7,6 prosenttiin. Työttömyysasteen trendi pysytteli pitkään 8 prosentin tuntumassa, mutta on nyt lähtenyt laskuun.

Päätoimialoista rakentamisessa työllisyys on kehittynyt heikosti koko kulu-
van vuoden. Alkutuotannossa työllisten määrä kasvoi ripeästi keväällä ja kesällä,
mutta kääntyi elokuussa laskuun. Palvelualojen työllisyydessä näkyy selvä piri-
sytminen toukokuusta alkaen, ja alan työllisten määrä kasvoi yhä melkein 6 pro-
senttia elokuussa vuodentakaiseen verrattuna.

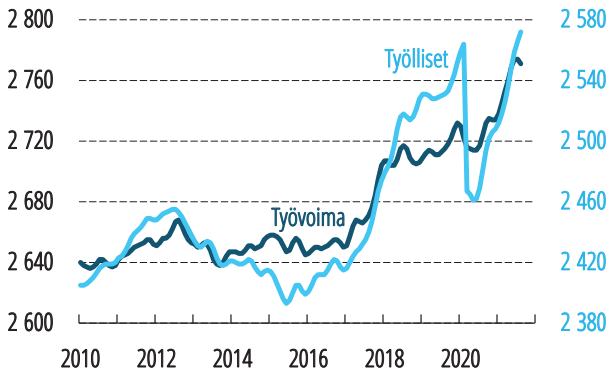
Myös työtunnit ovat kasvaneet hyvää tahtia kevästä alkaen, vaikkakin yhä
työllisten määrää hitaammin vuositasolla. Elokuussa työtunnit kasvoivat 12,7
prosenttia. Eniten kasvua oli liikenteen (23,5 %) ja julkisten palveluiden (22,3
%) aloilla sekä alkutuotannossa (16,3 %).

Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilastoissa työttömien määrä laski elo-
kuussa melkein 15 prosenttia. Myös lomautettujen määrä laski edelleen voimak-
kaasti. Elokuussa lomautettuja oli 36 000 vähemmän kuin vuosi sitten.

Työ- ja elinkeinotoimistojen uusien avointen työpaikkojen määrä on kasva-
nut kovaa vauhtia kevästä saakka. Uusia työpaikkoja ilmoitettiin elokuussa 62
prosenttia vuodentakaista enemmän.

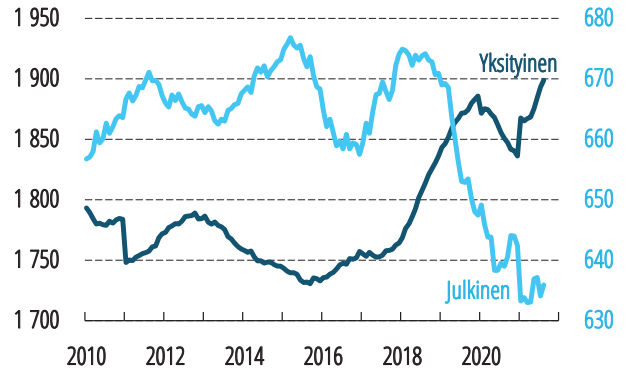
Silti pitkäaikaistyöttömyys lisääntyi edelleen huomattavasti. Elokuussa yli
vuoden työttömänä olleita oli 112 000 henkeä eli yli 40 prosenttia viime vuotta
enemmän. Työttömyyden kesto on pitkittynyt kevästä 2020 saakka.

Työn kysyntä ja tarjonta, trendi
(1 000 henkilöä)

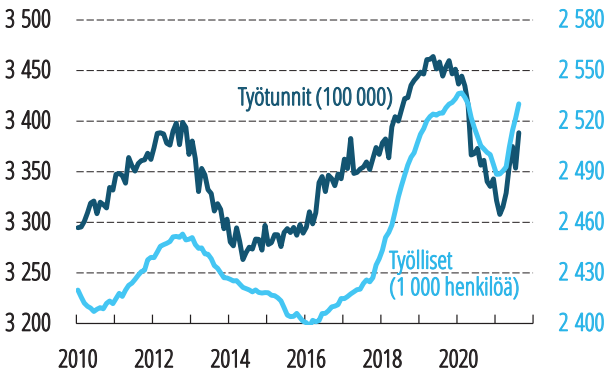
Lähteet: Tilastokeskus, Macrobond.

Yksityisen ja julkisen sektorin työlliset,
12 kk lka summa (1 000 henkilöä)

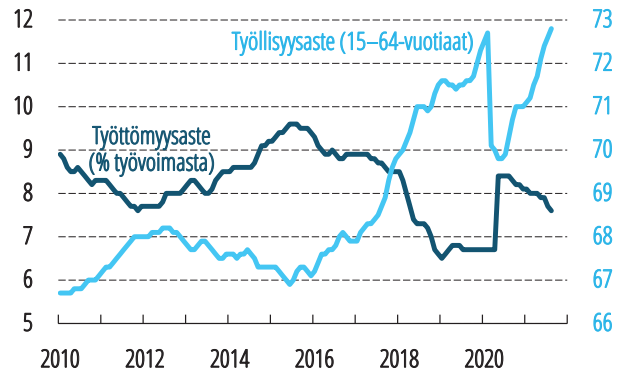
Lähteet: Tilastokeskus, Macrobond.

Työlliset ja tehdyt työtunnit, 12 kk lka summa

Lähteet: Tilastokeskus, Macrobond.

Työllisyys- ja työttömyysaste (%)

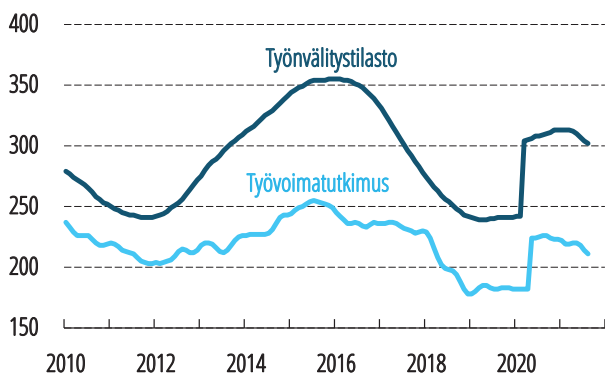

Lähteet: Tilastokeskus, Macrobond.

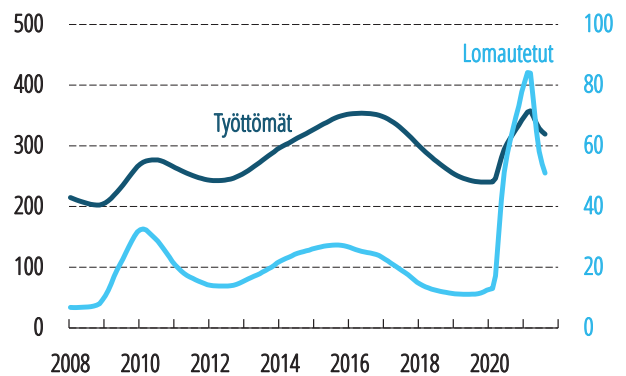
Työllisyyden vuosimuutos sekä työttömyys- ja työllisyysasteet (%)

	2021 Huhti	2021 Touko	2021 Kesä	2021 Heinä	2021 Elo	3 kk ¹⁾	2020	Ennuste (syksy 2021)	Ennuste (syksy 2022)
Alkutuotanto	24,2	6,1	15,4	16,2	-6,7	2,8	-4,5		
Teollisuus	-6,2	-0,3	2,5	0,0	0,3	0,0	0,9		
Rakennustoiminta	0,6	-2,6	-3,6	-5,4	-3,0	-0,9	1,4		
Palvelut	1,3	7,2	4,7	4,2	5,7	2,2	-3,8		
Julkinen sektori	0,2	7,8	0,5	-6,0	3,6	0,2	-2,0		
Työlliset yhteensä	1,2	5,7	4,7	3,4	4,2	1,1	-1,5	1,7	1,0
Työvoiman tarjonta	2,9	4,8	4,6	3,0	2,6	1,0	-0,5	1,8	0,2
Työttömyysaste, kausitasoitettu sarja	8,0	7,9	7,9	7,7	7,6		7,8	7,8	7,0
Työllisyysaste, kausitasoitettu sarja	71,7	72,1	72,4	72,6	72,8		70,7	72,1	72,9

¹⁾ Vuosisummasta laskettu kolmen viimeisimmän havainnon keskiarvo kolmeen edelliseen verrattuna, %-muutos. Kausivaihtelusta tasoitettuja työllisyyslukuja.
Lähteet: Tilastokeskus, Macrobond.

Työttömyys, trendi
(1 000 henkilöä)

Lähteet: Työministeriö ja Tilastokeskus, Macrobond.

Työttömät ja lomautetut,
12 kk lka summa

Lähteet: Työministeriö, Macrobond.

Uudet avoimet työpaikat, trendi (1 000 kpl)

Lähde: Työministeriö.

Työpanos (vuosimuutos, %)

	2021 Huhti	2021 Touko	2021 Kesä	2021 Heinä	2021 Elo
Alkutuotanto	13,2	-0,4	11,2	-1,6	16,3
Teollisuus	-1,0	4,5	3,3	-9,5	-1,5
Rakennustoiminta	1,6	1,2	-5,5	-18,3	1,8
Kauppa	11,3	19,9	16,2	-0,8	1,5
Liikenne	12,3	2,0	3,8	-0,6	23,5
Rahoitus, liike-elämää palveleva toiminta	-0,4	12,1	10,8	-24,0	14,9
Julk. ja muut yhteiskunnalliset palvelut	6,2	14,9	8,5	-7,6	22,3
Yhteensä	5,1	9,8	7,2	-9,3	12,7

Lähde: Tilastokeskus.

Inflaatio kiihtynyt energian ja asumisen kallistumisen vuoksi

- > [Energian hinnat nostavat kuluttajahintoja koko Euroopassa](#)
- > [Suomessa inflaatio keskimääräistä hitaampaa...](#)
- > [... muttasamat syyt vaikuttavat täälläkin](#)
- > [Asuminen ja liikenne Suomen inflaation takana](#)

Inflaatio kiihtynyt yleisesti Euroopassa

Kuluttajahintainflaatio on ollut yleisesti nousussa. Euroalueen yhdenmukaistettu inflaatio oli vielä huhtikuussa vain 1,6 prosenttia, mutta kiihtyi elokuussa 3,0 prosenttiin ja syyskuussa 3,4 prosenttiin energiahintojen nousun sekä väli tuotteiden saannin ja globaalien logistiikan ongelmien vuoksi. Pohjainflaatio kiintein veroin oli elokuussa kuitenkin vain 1,0 prosenttia.

Suomessa hintojen nousu maltillisempaa

Suomessa kuluttajahinnat nousivat elokuussa 2,2 prosenttia. Tässä oli pientä nousua kesä-heinäkuusta, mutta toukokuussa inflaatio oli samoin 2,2 prosenttia.

Elokuussa inflaatio johtui valtaosaltaan liikenteen ja asumisen hinnoista. Edellinen nousi 6,6 prosenttia ja jälkimmäinen 4,0 prosenttia, ja yhdessä niiden kontribuutio kokonaisinflaatioon oli 1,9 prosenttiyksikköä.

Asumisessa suuri vaikutus oli peruskorjausten hintojen 10,7 prosentin nousulla väli tuotteiden kallistumisen johdosta. Myös huolto- ja korjauspalvelujen hinnat ovat kääntyneet nousuun. Uuden asunnon hankintahinta nousi 6,3 prosenttia. Muita tekijöitä olivat sähkön ja nestemäisten polttoaineiden kallistuminen.

Liikenteen kustannuksissa suurin vaikutus on edelleen polttoaineiden hinnoilla, mutta niiden vuosinousu on alkanut hidastua. Raakaöljy on kuitenkin syyskuussakin jatkanut nousuaan, joten energian hinnat nousevat edelleen syksyllä vuoden takaisesta. Uutena tekijänä on käytettyjen autojen hintojen poikkeuksellinen nousu. Ne ovat jo pidempään ajan myötä alentuneet.

Syyskuun inflaatiolukema on hieman korkeampi kuin elokuun.

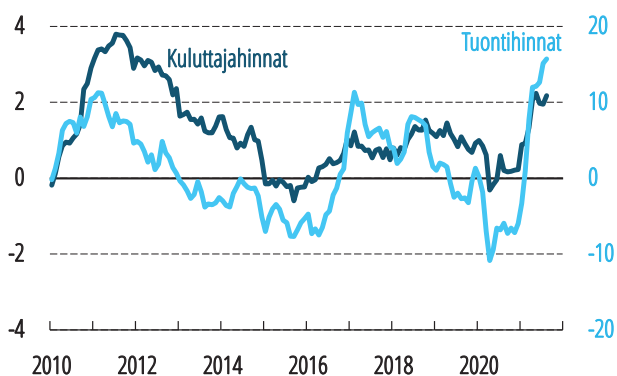
Tuontihinnat nousussa

Elokuussa toimialojen tuontihintaindeksi nousi 15,7 prosenttia vuoden takaisesta. Muutos oli 21,2 prosenttia raaka-aineissa ja tuotantohyödykkeissä, 1,5 prosenttia investointitavaroissa, 3,0 prosenttia kestokulutustavaroissa, 2,5 prosenttia muissa kulutustavaroissa sekä 65,1 prosenttia energiatuotteissa. Nämä säteilevät myös kuluttajahintoihin.

Hinnat (vuosimuutos, %)

	2021 Huhti	2021 Touko	2021 Kesä	2021 Heinä	2021 Elo	2021 Syys	Ennuste (syksy 2021) 2021	Ennuste (syksy 2021) 2022
Suomi, harmonisoitu	2,2	2,3	1,9	1,8	1,8	2,1	1,7	1,6
Euroalue, harmonisoitu	1,6	2,0	1,9	2,2	3,0	3,4	2,1	1,6
Suomi, kansallinen KHI	2,1	2,2	2,0	1,9	2,2		1,8	1,6
Tuontihinnat (tavarat)	12,0	12,1	12,6	15,1	15,7		9,4	3,3
Kotimarkkinoiden perushintaindeksi	7,5	8,8	8,8	11,2	11,5		8,2	4,2
Rakennuskustannukset	2,0	3,2	4,2	5,8	8,7			

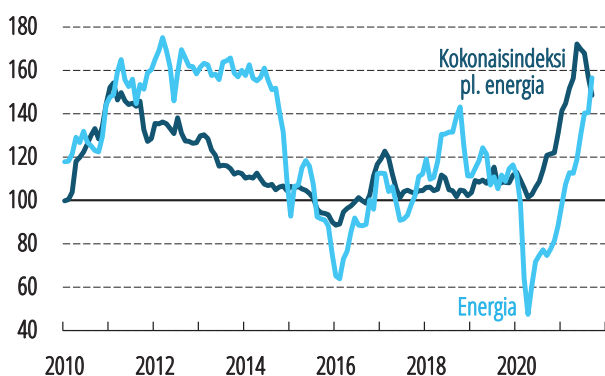
Lähteet: Tilastokeskus, Eurostat.

Hinnat
(vuosimuutos, %)

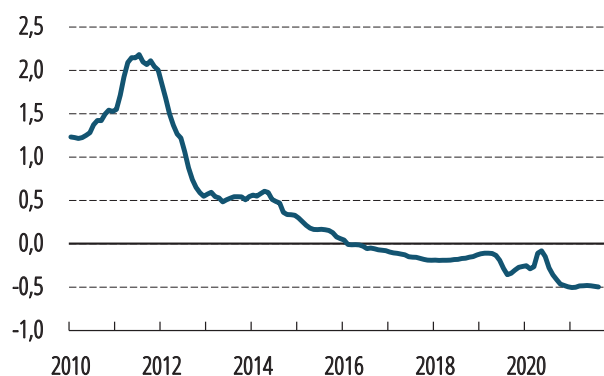
Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Vientihinnat
(vuosimuutos, %)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Raaka-aineiden eurohinta
(ind. 2015=100)

Lähteet: HWWI, Macrobond.

12 kk Euribor
(%)

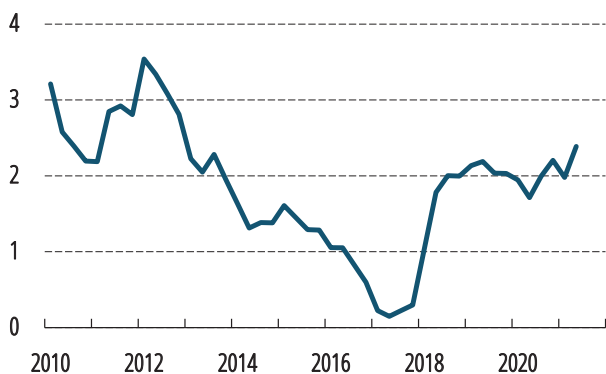
Lähteet: EKP, Etlan tietokanta.

Suomen reaali-indeksi (ind. 2010=100, laskettu kuluttajahinnoilla)

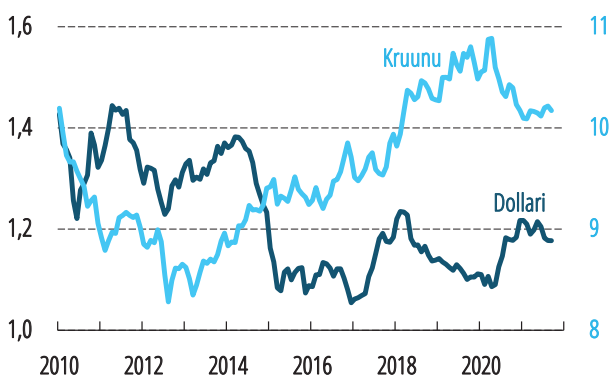
Kun käyrä nousee, valuuttakurssi vahvistuu. Lähteet: BIS, Macrobond.

Nimellinen ansiotasoindeksi (vuosimuutos, %)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Valuuttakursseja euron suhteen

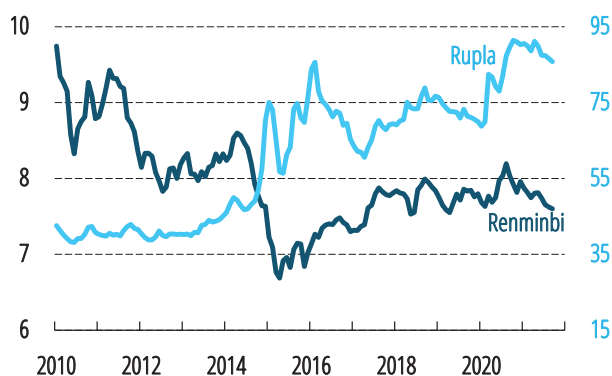
Kun käyrä nousee, euro vahvistuu. Lähteet: EKP, Etlan tietokanta.

Kuluttajahinnat (indeksipainot 2021) (vuosimuutos, %)

	2021 Touko	2021 Kesä	2021 Heinä	2021 Elo
Kuluttajahintaindeksi	2,2	2,0	1,9	2,2
Eiintarvikkeet (13,7 %)	0,5	-0,4	0,0	0,5
Alkoholijuomat, tupakka (5,3 %)	4,8	4,8	4,3	4,3
Vaatetus ja jalkineet (3,5 %)	-0,5	-1,9	-2,1	-3,1
Asuminen, vesi, sähkö, kaasu (26,9 %)	2,2	2,3	2,8	4,0
Kalusteet, kotitalouskoneet (5,6 %)	-0,3	0,1	-0,1	-1,0
Terveys (5,3 %)	0,7	0,9	-1,7	-1,9
Liikenne (12,8 %)	7,2	5,7	6,2	6,6
Viestintä (2,8 %)	2,7	2,1	2,6	2,9
Kulttuuri ja vapaa-aika (10,2 %)	1,5	1,6	0,4	0,9
Koulutus (0,5 %)	1,7	1,7	1,7	1,7
Ravintolat ja hotellit (6,0 %)	2,1	2,4	3,2	2,0
Muut tavarat ja palvelut (7,5 %)	0,2	0,2	0,1	-1,0

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Valuuttakursseja euron suhteen

Kun käyrä nousee, euro vahvistuu. Lähteet: EKP, Etlan tietokanta.

Nousukausi kasvattaa verotuloja

> Julkiset menot yhä korkealla tasolla

> Paikallishallinto lähellä tasapainoa vuoden 2021 toisella neljänneksellä

> Julkisyhteisöjen velka 69,4 % bkt:sta

Tilastokeskuksen syyskuun puolivälissä julkaisemien ennakkotietojen mukaan julkisyhteisöjen rahoitusasema parani 3,4 mrd. euroa vuoden II-neljänneksellä viime vuodesta. Julkisyhteisöjen sulautetut kokonaistulot kasvoivat 3,4 mrd. euroa, kun taas menot olivat vuodentakaisella tasollaan. Kausitasoitettuna tarkasteltuna julkisyhteisöjen rahoitusasema parani edellisestä vuosineljänneksestä, ja julkisyhteisöt olivat 0,5 miljardia ylijäämäisiä.

Julkyhteisöjen EDP-velka kuitenkin kasvoi 1,3 mrd. euroa edellisestä neljänneksestä. Velkaa oli kesäkuun lopussa 167,14 mrd. euroa, eli 69,4 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Valtion tuloista kasvoivat eniten henkilöiden ja yhteisöjen maksamat tuloverot sekä tuoteverot. Menoista vähenivät eniten maksetut tukipalkkiot, joihin kuuluvat yrityksille myönnetty koronatuot, sekä tulonsiirrot. Valtiontalous oli 0,4 mrd. euroa alijäämäinen.

Paikallishallinto sen sijaan oli vuoden toisella neljänneksellä lähes tasapainossa. Erityisesti tuloveron kertymät kasvoivat. Menoista eniten kasvoivat kulumenoihin luettavat tavaroiden ja palveluiden ostot.

Julkinen kulutus kasvoikin yhteensä 4 prosenttia vuodentakaisesta ja 0,3 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Julkiset investoinnit vähenivät melkein 7 prosenttia viime vuoden korkealta tasolta ja vajaat 2 prosenttia edellisestä neljänneksestä.

Liikekirjanpidon luvuilla mitattuna valtion budjettitalouden alijäämää oli elokuussa kertynyt 3,7 mrd. euroa. Viime vuonna koko budjettitalous oli 12,3 mrd. euroa alijäämäinen, kun vuonna 2019 alijäämää oli vain 1,7 mrd. euroa.

Budjettitalouden velka oli elokuussa 124,8 mrd. euroa. Kuluvana vuonna valtion budjettitalouden velkaa kasvattaa myös varautuminen hävittäjähankintaan, joka ei vielä näy kansantalouden tilinpidon mukaisessa valtionvelassa.

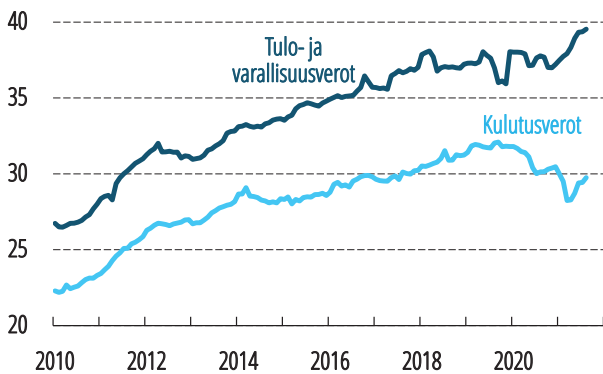
Valtion ja kuntien verotulokertymät kasvoivat runsaat 9 prosenttia myös elokuussa. Erityisesti välillisten verojen tuotto kasvoi 11,4 prosenttia vuodentakaisesta. Tammi-elokuussa kuntien verotulokertymät kasvoivat 1 prosentin vuodentakaisesta, valtion pysyivät viime vuoden tasolla.

Verotulojen ja valtiontalouden kehitys

	2021 Huhti	2021 Touko	2021 Kesä	2021 Heinä	2021 Elo	12 kk ²⁾	2020	Ennuste (syksy 2021) 2021 2022	
Valtion ja kuntien verotulot¹⁾	8,6	19,6	22,6	1,0	9,3	2,0	-3,1	3,8	4,0
Välittömät verot	13,3	19,5	13,6	0,7	6,9	4,7	-2,2	4,1	3,9
Välilliset verot	1,8	19,7	37,2	1,4	11,4	-1,2	-4,2	3,5	4,1
Julkisten toimialojen palkkasumma, %-muutos	6,1	4,7	9,0	4,7		3,9	1,8		
Valtiontalous, tulojäämä, mrd. euroa	-0,3	0,4	-0,8	-0,6	-0,6	-3,7	-12,3		
Budjettitalouden velka, mrd. euroa	125,4	126,1	129,5	129,5	129,8		124,8		

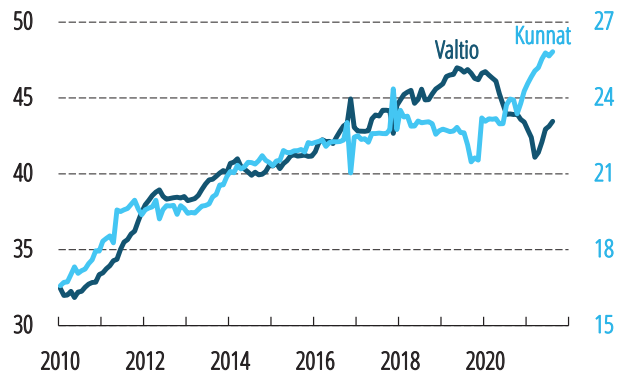
¹⁾ Vuosimuutos, %. ²⁾ 12 kk liukuvan summan vuosimuutos, %. Lähteet: Verohallinto, Valtiokonttori, Macrobond.

Välilliset ja välittömät verot, 12 kk summa (mrd. euroa)

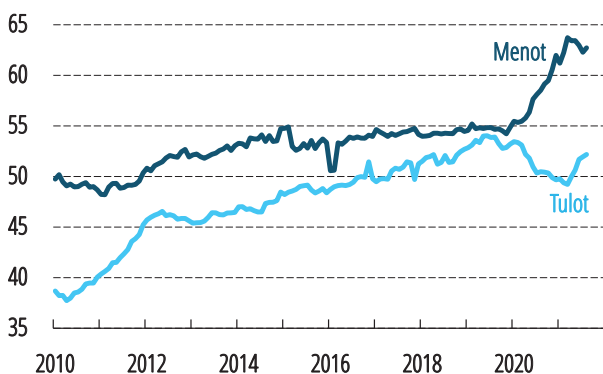
Lähteet: Verohallinto ja Valtiokonttori.

Valtion ja kuntien verotulot, 12 kk summa (mrd. euroa)

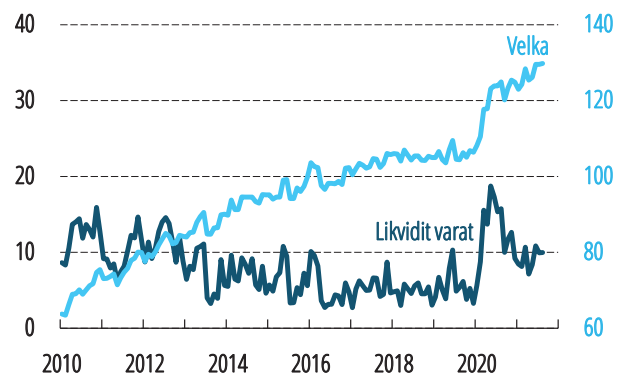
Lähteet: Verohallinto ja Valtiokonttori.

Valtion tulot ja menot ilman sijoituksia, 12 kk summa (mrd. euroa)

Lähteet: Valtiokonttori, Macrobond.

Valtion velka ja likvidit varat (mrd. euroa)

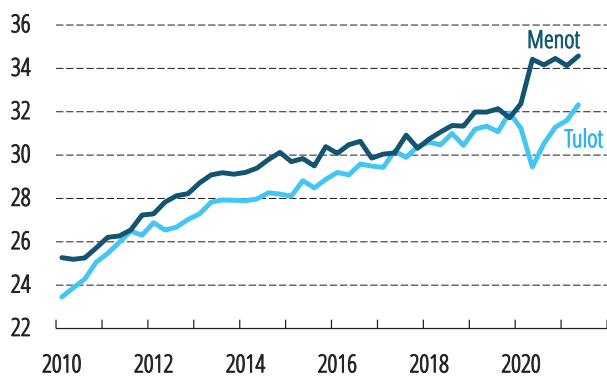
Lähteet: Valtiokonttori, Macrobond.

Julkisyhteisöjen kulutuksen ja investointien määrä (vuosimuutos, %)

	2020 II	2020 III	2020 IV	2021 I	2021 II	Q _t /Q _{t-1}	2020 I-IV	Ennuste (syksy 2021)	Ennuste (syksy 2022)
Kulutus	-1,3	-0,7	3,7	2,1	4,0	0,3	0,5	2,4	-0,2
Investoinnit	12,4	17,6	8,6	1,2	-6,9	-1,7	11,0	0,4	-2,1

Työpäiväkorjattu. Lähteet: Tilastokeskus, Macrobond.

Julkisyhteisöjen tulot ja menot, kausitasoitus (mrd. euroa)

Lähteet: Tilastokeskus, Macrobond.

Julkinen kulutus ja investoinnit, kausitasoitus (mrd. euroa)

Lähteet: Tilastokeskus, Macrobond.

Talousennusteet vuodelle 2021 (%-muutos, ellei toisin mainittu)

	Etla 20.09.	PT 16.09.	PTT 14.09.	SP 15.06.	VM 27.09.	HB 25.08.	Nordea 01.09.	OP 18.08.	Danske 15.09.	Komissio 12.05.	Med	Min	Max
Bkt	3,5	3,0	3,7	2,9	3,3	3,5	3,5	3,6	3,3	2,7	3,4	2,7	3,7
Tuonti	2,2	2,0	4,5	5,4	5,2	3,8	3,0	7,0	4,5	5,9	4,5	2,0	7,0
Vienti	4,2	2,0	5,0	5,9	5,6	5,6	2,9	6,2	3,5	5,1	5,1	2,0	6,2
Kulutus	2,8	3,5			3,3	3,2		3,9	3,5		3,4	2,8	3,9
Yksityinen	3,0	4,0	3,5	3,3	3,2	3,5	3,2	4,7	4,0	3,4	3,5	3,0	4,7
Julkinen	2,4	2,4	3,0	2,4	3,6	2,5	2,9	2,0	2,5	3,2	2,5	2,0	3,6
Investoinnit (SP: yksityiset)	2,8	2,1	4,5	1,3	2,8	2,0	2,1	3,5	4,0	2,1	2,5	1,3	4,5
Varastojen muutos (kontr.)	0,0			0,0						0,0	0,0	0,0	0,0
Kokonaiskysyntä	3,2	2,7			3,8						3,2	2,7	3,8
Kuluttajahinnat (EC: harm.)	1,8	1,7	1,8	1,7	1,8	1,8	1,9	1,9	2,0	1,2	1,8	1,2	2,0
Työttömyysaste, %	7,8	6,8	7,7	7,7	7,8	7,8	7,8	7,7	7,7	7,6	7,7	6,8	7,8
Ansiotaso	2,2	2,0	2,5	2,3	2,3	2,1	2,2	2,2	2,5		2,2	2,0	2,5
Teollisuustuotanto (HB: arvonlisäys)	3,7				4,4	4,0	3,0				3,9	3,0	4,4
Vaihtotase / bkt, %	0,3		0,5	-0,1	-0,4	0,2	0,8	0,6	0,6	0,0	0,3	-0,4	0,8

Talousennusteet vuodelle 2022 (%-muutos, ellei toisin mainittu)

	Etla 20.09.	PT 16.09.	PTT 14.09.	SP 15.06.	VM 27.09.	HB 25.08.	Nordea 01.09.	OP 18.08.	Danske 15.09.	Komissio 12.05.	Med	Min	Max
Bkt	3,0	3,5	4,0	3,0	2,9	3,2	3,0	3,0	3,0	2,8	3,0	2,8	4,0
Tuonti	7,7	7,5	9,0	5,3	5,1	6,0	5,6	7,3	6,5	5,8	6,3	5,1	9,0
Vienti	9,3	8,7	9,5	5,5	5,8	6,6	5,3	8,0	6,5	7,0	6,8	5,3	9,5
Kulutus	2,4	2,5			2,6	3,0		2,4	2,7		2,6	2,4	3,0
Yksityinen	3,6	4,0	4,5	4,6	3,8	3,9	3,5	3,5	3,5	3,6	3,7	3,5	4,6
Julkinen	-0,2	-0,8	2,0	-0,9	0,0	1,0	0,6	0,0	1,0	-1,3	0,0	-1,3	2,0
Investoinnit (SP: yksityiset)	3,4	3,3	4,5	3,7	2,8	2,8	4,1	3,5	4,0	3,4	3,5	2,8	4,5
Varastojen muutos (kontr.)	-0,3			0,0						0,0	0,0	-0,3	0,0
Kokonaiskysyntä	4,2	4,6			3,5						4,2	3,5	4,6
Kuluttajahinnat (EC: harm.)	1,6	1,3	1,6	1,4	1,6	1,5	1,7	1,3	1,8	1,2	1,6	1,2	1,8
Työttömyysaste, %	7,0	5,7	7,3	6,9	6,8	7,2	6,8	7,0	7,1	7,2	7,0	5,7	7,3
Ansiotaso	2,5	2,0	4,0	2,0	3,0	2,5	2,2	2,0	2,7		2,5	2,0	4,0
Teollisuustuotanto (HB: arvonlisäys)	2,8				3,3	3,0	2,0				2,9	2,0	3,3
Vaihtotase / bkt, %	1,0		0,7	-0,1	-0,2	0,5	0,7	0,8	0,6	0,5	0,6	-0,2	1,0

Talousennusteet vuodelle 2023 (%-muutos, ellei toisin mainittu)

	Etla 15.03.	PT 16.09.	PTT	SP 15.06.	VM 27.09.	HB 25.08.	Nordea 01.09.	OP 18.08.	Danske Komissio	Med	Min	Max
Bkt	1,7	1,8		1,3	1,4	1,8	2,0	1,4		1,7	1,3	2,0
Tuonti	4,4	3,5		3,1	3,2	3,0	3,2	3,0		3,2	3,0	4,4
Vienti	3,4	5,0		3,0	3,4	3,5	3,5	3,0		3,4	3,0	5,0
Kulut	1,2	0,9			0,9	1,6		1,2		1,2	0,9	1,6
Yksityinen	1,8	1,5		1,3	2,0	1,8	1,2	1,5		1,5	1,2	2,0
Julkinen	0,0	-0,5		0,7	-1,4	1,0	1,7	0,5		0,5	-1,4	1,7
Investoinnit (SP: yksityiset)	2,4	2,1		2,6	2,6	2,0	3,5	2,0		2,4	2,0	3,5
Varastojen muutos (kontr.)	0,5			0,0						0,3	0,0	0,5
Kokonaiskysyntä	2,5	2,2			1,9					2,2	1,9	2,5
Kuluttajahinnat (EC: harm.)	1,4	1,3		1,6	1,7	1,6	1,7	1,5		1,6	1,3	1,7
Työttömyysaste, %	6,9	5,2		6,7	6,4	6,6	6,4	6,6		6,6	5,2	6,9
Ansiotaso	2,3	2,0		2,3	2,5	2,5	2,4	2,3		2,3	2,0	2,5
Teollisuustuotanto (HB: arvonlisäys)	1,8				2,3	2,0	2,0			2,0	1,8	2,3
Vaihtotase / bkt, %	0,2			-0,2	-0,1	0,7	0,7	0,8		0,5	-0,2	0,8

ETLA

**Elinkeinoelämän
tutkimuslaitos**

ETLA Economic Research

Puh. 09-609 900
www.etla.fi
etunimi.sukunimi@etla.fi

Arkadiankatu 23 B
00100 Helsinki

